

Primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXX. Št. 204 (8910)

TRST, nedelja, 1. septembra 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govecu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

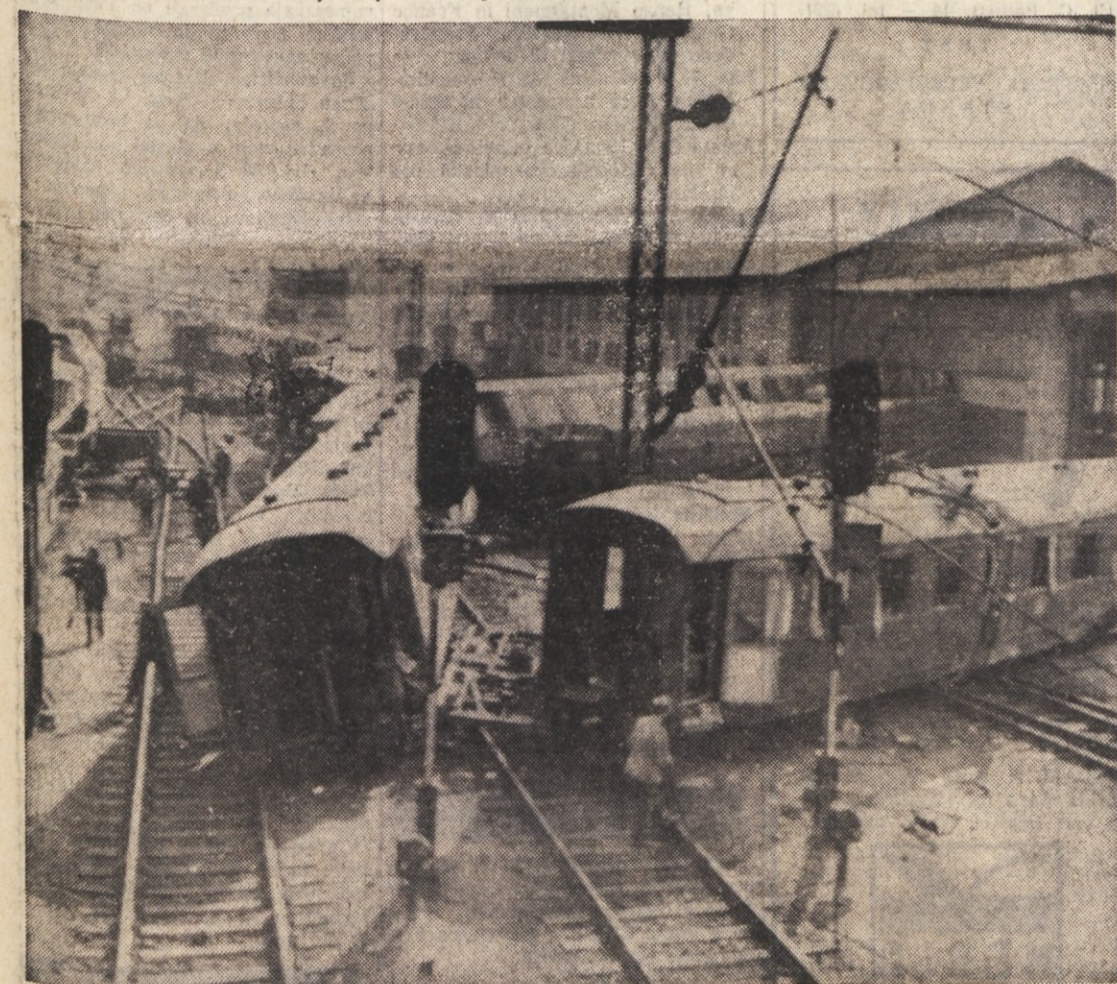
NAJVEČJA IN NAJSTRAŠNEJŠA NESREČA V ZGODOVINI JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNIC

Katastrofa na zagrebški železniški postaji: pri iztiranju vlaka 150 potnikov mrtvih

Okrog 100 ranjenih - Obračun žrtev ni dokončen - Vlak Beograd-Dortmund je iztiril zaradi prevelike hitrosti ob prihodu na postajo - Pripti štirje železniški delavci, med njimi vlakovodja - Pretresljive izpovedi preživelih

ZAGREB, 31. — (Poseben dopis) V noči med petkom in soboto se je blizu Zagreba pripetila najtežja železniška nesreča v zgodovini Jugoslavije in ena najhujših na svetu. Po zadnjih podatkih je v njej izgubilo življenje več kot 150 ljudi, v glavnem delavcev in njihovih družin, ki so bili namenjeni na delo v Zahodno Nemčijo.

Ob 23.32 je poseben vlak, ki je vozil na progi med Beogradom in Dortmundom pri veliki hitrosti iztiril na samem vходу na zagrebško železniško postajo. Lokomotiva se je s tremi vagoni odpehla od ostale kompozicije, ki se je začela prevračati in se razsula po progi in okrog nje. Že 20 minut po nesreči so bili na prizorišču reševalci, milica, gasilci, posebne ekipe železniškega podjetja in pripadniki jugoslovanske ljudske armade. Prizorišče nesreče je dajalo grozljivo sliko. Priča tega razdejavanja, sodna izvedenka doktorica Zora Stajdu-

Prizorišče strahotne nesreče: iztirjeni vagoni ob vходу v zagrebško železniško postajo

udarili, da bi bila nesreča lahko dosti večja, če reševalci ne bi vložili nadčloveških naporov, da so rešili tisto, kar se je rešiti dalo. Prav po zaslugi tega so v rekordnem času v zagrebške bolnišnice prepeljali okrog 100 ranjenih, od katerih so jih na zdravništvu zadržali še 40, povečini takih z zelo težkimi poškodbami.

Do poldne so iz razbitin izvlekli 150 mrtvih potnikov, vendar to žal še ni dokončna bilanca velike tragedije, saj je med prevrnjenimi in zmečkanimi vagoni še nekaj žrtev, za življenja nekaterih pa se še vedno borijo v številnih zagrebških bolnišnicah. Trupla potnikov, ki so izgubili življenje, so prepeljali v tri različne institucije in jih bodo morali prepeljati še v druge kraje po Jugoslaviji, saj so zagrebški

«hladilniki» dobesedno nabito polni trupel. Po mnenju sodnih izvedencev velike večine žrtev preprosto ne bodo mogli identifikirati. Trupla le redkih žrtev so ostala cela, po večini pa so našli odrezane dele teles. V Zagrebu so že prišli izvedenci za identifikacijo iz številnih jugoslovanskih mest, ponudili pa so se tudi zahodnonemški izvedenci, da bi pomagali jugoslovanskim kolegom pri tistem, kar je skoraj nemogoče.

Po vsej Jugoslaviji so okrepiili delo na zavodih za transfuzijo krvi, saj je že v zgodnjih jutranjih urah, takoj ko se je razvedela strašna vest, ponudilo svojo kri za ponesrečence v Zagrebu na desetine Jugoslovani.

Popoldne so tudi sporočili prve uradne podatke o vzrokih te težke železniške katastrofe na zagrebški železniški postaji. Na podlagi teh podatkov je že zdaj mogoče sklepati, da je prišlo do nesreče predvsem zato, ker je vlak, kot iz puške izstreljen, pridrel na železniško postajo s hitrostjo med 90 in 100 kilometrov na uro. Prav zaradi te velike hitrosti, ki je na tem delu proge omejena na vsega 50 kilometrov na uro, je vlak iztiril, tako, da se je sedem od skupaj osmih vagonov prevrnilo, lokomotiva pa se je odpehla od kompozicije in se nepoškodovano ustavila okoli 500 metrov od mesta nesreče. Povedali so tudi, da je bil vstopni predhodni signal pokvarjen, vendar je vlakovodja z veliko hitrostjo prevozil tudi zaprti glavni signal, na katerem je gorela rdeča luč. Takoj so zaprli štiri železniške delavce, med njimi tudi vlakovodjo in njegovega pomočnika. Strokovnjaki pa nadaljujejo s preiskavo, da bi ugotovili, kako so v trenutku nesreče delovali zavore.

Nekateri potniki pravijo, da se je vlak že pri Novski, torej okrog 100 kilometrov pred Zagrebom, začel obnašati zelo nenavadno, «imel sem občutek, da sem na ladji in ne na vlakcu», je izjavil eden od potnikov, ki je v katastrofi izgubil ženo in dvoje otrok.

Pretresljive so izpovedi preživelih potnikov:

Luka Sukunda, ki živi v Beogradu, je ostal brez žene, sina, hčere.

JURE PENGOV

(Nadaljevanje na 8. strani)

Težavno delo reševalcev ob skrotovičenih razbitinah vagonov

PRVI REZULTATI PREISKAVE O KATASTROFI

Vlak je privozil v bližino postaje s hitrostjo 90 kilometrov na uro

Predsignal ni deloval, na vstopnem signalu pa je gorela rdeča luč - Ugotavljanje istovetnosti žrtev bo izredno težavno

(Od našega posebnega dopisnika)

ZAGREB, 31. — Ob 19.30 po našem času so reševalci odnesli poslednje žrtev z prizorišča največje železniške nesreče v Jugoslaviji, katastrofe, ki je zahtevala od 120 do 150 življenj. Če smo rekli, da so ob tej uri odnesli poslednjo žrtev, bi bilo logično, da se številu žrtev že ve, in vendar ni tako, kajti izvedenci sodne medicine ne bodo še dolgo ugotovili števil mrtvih, v kolikor bo to sploh kdaj možno, kajti mnogi, večina ponesrečencev, so tako izmisljeni, v večini primerov celo «zmletji» ali vsekar na kosih, da je ugotavljanje njihove istovetnosti nad vse težavno ali pa celo nemogoče. Izredni vlak št. 10410, ki je bil na hitro sestavljen v Beogradu, da bi sprejel potnike, ki jih ni mogel več sprejeti redni vlak Atene —

Muenchen, je vozil v svojih osmih vagonih od 350 do 400 potnikov, v glavnem jugoslovanskih delavcev in njihovih družin, veliko je bilo tudi otrok, ki so se vračali na delo v Zahodno Nemčijo. Ko je sinoči ob 23 uri 32 minut prišel pred Zagreb, je pridrel na kolodvor z brzino nad 90 km na uro. Kot je bilo sporočeno je «na temelju stahografskega traku, edine objektivne pokazatelja brzine kompozicije, v trenutku nesreče bilo ugotovljeno, da je brzina v trenutku nesreče in tudi neposredno pred predsignalom ter vstopnim signalom bila nad 90 km na uro».

«Komisija je na osnovi prvega pregleda na mestu nesreče ugotovila, da na predsignalu ni gorela nikakršna luč, na vstopnem signalu pa je gorela rdeča luč.» V tem primeru, ko na predsignalu ni nikakršne luči, je dolžnost strojevodje, da se ravna tako, kot da bi gorela rumena luč in da zmanjša brzo, da bi lahko pred signalom mogel kompozicijo oziroma vlak ustaviti.

«Pred vstopnim signalom, na katerem je gorela rdeča luč, je postavljen dober viden znak omejevalne brzine na maksimalno 50 km na uro.»

«Pri pregledu kretanj je ugotovljeno, da so te bile v normalnem stanju. Prvi pregled lokomotive je pokazal, da zavore normalno delajo, vendar bo pa za dokončno sodbo potreben še nov pregled.»

«V času nesreče je bila vidljivost dobra. Na temelju ugotovljenih dejstev komisija meni, da je vzrok izpadanja ljudi iz vlaka in prevrtnosti vagonov treba iskati v preveliki ter nedovoljeni brzini na tem delu proge.»

Kot smo rekli, je vlak vozil z nedovoljeno brzino in v trenutku, ko je 80-tonska diesel lokomotiva «krenila» na določen tir, se je zaradi prenegele preusmeritve «pretrgala» od kompozicije in združila kakih 400 do 500 metrov dalje, vagoni pa so se začeli prevračati in po sili težnosti drveli še dalje, medtem pa so potniki padali skozi okna, vagoni pa so jih emlele po tleh.

Reševalna služba je bila izredno dobra, že nekaj minut po nesreči so prvi rešili avtomobili že odvažali ponesrečence v bolnišnice. Reševanje ranjenec je bilo torej izredno učinkovito, tako da so odpremil v štiri mestne bolnišnice ter v vojno bolnišnico 97 ranjenecov, od katerih je v trenutku ko to poročamo, ostalo v bolnišnicah še 39. Potem ko so odpremil v bolnišnico ranjence se je začelo najbolj tragično delo,

zbiranje in odnašanje mrtlic, oziroma tega, kar je od ponesrečencev sploh ostalo.

Danes popoldne okoli 17.30 so prizorišče katastrofe obiskali predstavniki zveznega izvršnega sveta Džemal Bijić in podpredsednik zveznega izvršnega sveta Anton Vratuša, s katerima so bili se predsednika CK ZK Hrvatske Milka Planinc predstojnik zagrebške občinske skupščine Ivo Vrhovec in drugi. O vzrokih nesreče je bila zvečer na sedežu zagrebškega občinskega sveta konferenca, ki jo je sklical podpredsednik izvršnega sveta Hrvatske dr. Todor Turidija.

Oba železničarja, strojevodja Nikola Knežević in njegov pomočnik Stjepan Varga ter prometnik Željko Knežević in kretinčar Boško Vidarić so v pritvoru, vendar analiza krvi pravi, da so bili trezni.

FRANC UDOVIČ

DANES

Zagrebska železniška postaja je bila preteklo noč prizorišče ene najhujših nesreč v svetovni zgodovini železnic. Vlak Beograd-Dortmund je pridrel na postajo s hitrostjo 90 kilometrov na uro in iztiril, vsi vagoni so se prevrnili, v njih pa je okrog 150 potnikov izgubilo življenje, medtem ko jih je okrog sto bilo ranjenih. Vlakovodja in njegove pomočnike so priprli. V Jugoslaviji so včerajšnji dan proglasili za dan žalovanja.

Na Comskem jezeru so se včeraj zaključili pogovori med predsednikom italijanske vlade Rumorjem in zahodnonemškim kanclerjem Schmidtom, ki je prišel v Italijo v petek popoldan. Po pogovori sta imela predsednika vlade tiskovno konferenco, v kateri je najprej Rumor potrdil, da je Zahodna Nemčija odobrila posojilo dveh milijard dolarjev Italiji, kar znaša približno 1.300 milijard lir. Formalno bosta posojilo sklepali državni banki. Kot jamstvo za dobljeno posojilo v dolarjih bo «Banca d'Italia» položila na račun zahodnonemške državne banke 500 ton zlata iz zlatih rezerv. Posojilo je šestmesečno, s klavzulo, da se ga lahko podaljša za nadaljnjih 18 mesecev. Zahodni Nemci poudarjajo, da je bilo to posojilo odobreno v okviru solidarnosti med državami gospodarske skupnosti in da bo služilo Italiji za uravnavanje primanjkljaj plačilne bilance v dveh letih.

Avtokritika

Nova politična sezona se je v Rimu začela z važnim dogodkom: z ovrženjem teorije o nasprotujočih si ekstremizmih, na kateri je KD nekaj desetletij gradila svojo hegemonijo. Tisti, ki so nasprotovali tej zloglasni filozofiji, so bili do včeraj označeni kot pravi heretiki in protidemokrati. Sedaj pa nam sam notranji minister Taviani pove, da je bila teorija o nasprotujočih si ekstremizmih zgrešena. In ne kaže, da bi Taviani govoril v osebnem imenu in brez soglasja vlade. Nesoglasja bi kvečjemu lahko obstajala s krščansko demokracijo ali vsaj s tistim delom KD — in v prvi vrsti z njenim tajnikom Fanfanijem — ki je ostal zvest zastareli formuli z edinim namenom, da bi na ta način zajezil proces vključevanja komunistične partije, če še ne v vlado, pa vsaj v večino.

Na ta način se Tavianijeva avtokritika prepleta z globoko krizo, ki poteka znotraj KD v zvezi z odprtjem do komunistov: dejansko je Taviani s svojo izjavo sprožil hud napad na Fanfanija, ki se mora sedaj izjasniti. Če so namreč «mreže» zares črne (in v to ne dvomimo), potem je bila vsa demokršćanska politika zadnjih let zgrešena. Poleg tega pa je treba vse tragične dogodke od leta 1969 do danes drugače tolmačiti, in to na način, kot jih je tolmačila vsa italijanska levica.

Toda v prvi vrsti je treba spreminiti način delovanja državnih organov, ki morajo zagotoviti varnost demokratične ureditve države. Sam Taviani je ugotovil, da organi javne varnosti niso v preteklosti občutili za sabo prave politične volje. Pravzaprav bi morali dodati, da so občutili prav nasprotno politično voljo, ki jih je silila, da so iskali krivce samo na levi. Oddod tudi popustljivost do neofašistov, objektivna podpora, v številnih primerih, njihovim manevrom in končno prava politična konvergenca Fanfanija z Almirantejem ob referendumu 12. maja.

Ko je pred nekaj tedni Riccardo Lombardi izjavil, da je treba odgovornost za ponovni izbruh fašizma pripisati tudi krščanski demokraciji, je glasilo KD zagnalo vik in krik in obsulo socialističnega predstavnika z najhujšimi poskani. Sedaj pa sam Taviani trdi nekaj zelo podobnega.

Sicer pa je «operacija Giannettini» — ki je razkrila ostojsko spora med notranjim ministrom in SID — jasno dokazala, da je vojaška obveščevalna služba tolmačila «nasprotujoče si ekstremizme» v eno smer: v rdečo. Zato je poslala Giannettinija v nacijskiščno organizacijo Frede in Venture, da bi zbral podatke o levicarskih ekstremistih; zato je plačevala Giannettinija tudi potem, ko je ta zbežal v Pariz pod obožbo souclovevanja v pokolu na Trgu Fontana; in to kljub temu, da je SID moral že od vsega začetka vedeti za črno matrico atentata v Kmečki banki, kot potrjujejo vesti, ki prihajajo iz Portugalske iz arhivov zloglasne — in sedaj razpuščene — PIDE, Salazarjeve politične policije.

Dejansko — tega sicer Taviani ne pove, vendar daje razumeti — se je teorija o nasprotujočih si ekstremizmih na praktični ravni zreducirala na bolj samo progi «rdečima». In verjetno ne gre za goli slučaj, da je «operacija Giannettini» — ki ni kakor ni osamljena epizoda — hotel sam Taviani, da bi dal razumeti, da se ne namerava omejevati samo na besede. Vprašanje, ki se sedaj postavlja, je sledeče: ali bodo sedaj izvedene vse posledice vrženja zloglasne teorije, ki se je je KD poslužila za ohranitev svoje centralne pozicije, kot je dejal sam Taviani? Odgovor, kot zmeraj, pritiče KD. Z drugimi besedami bo morala krščanska demokracija v svoji notranjosti pojasniti, ali želi biti stranka Taviani, ali pa Fanfanija.

MARIO DEZMANN

PO DOGOVORU MED RUMORJEM IN ZAHODNONEMŠKIM KANCLERJEM SCHMIDTOM

Zahodna Nemčija bo dala Italiji dve milijardi dolarjev posojila za uravnavo plačilne bilance

BELLAGIO (Como), 31. — Zahodnonemški kancler Schmidt je danes dopolnjeval zaključil pogovore s predsednikom vlade Rumorjem v Bellagiu na Comskem jezeru. Konkreten izid pogovorov je dogovor, da bo Zahodna Nemčija dala Italiji dve milijardi dolarjev posojila, kar znaša približno 1.300 milijard lir. Dejansko se je na pogovori uresničila napoved političnih komentatorjev po nedavnem obisku v Bonnu zakladnega ministra d'Italia» Carlija, da bo Italija dobila več; zahodnonemsko posojilo.

Formalno bosta posojilo sklepali dve državni banki. Zahodnonemška državna banka bo nakazala italijanski državni banki dve milijardi dolarjev iz svojega sklada, «Banca d'Italia» pa bo nakazala zahodnonemski državni banki nekaj nad 500 ton zlata iz italijanskih zlatih rezerv. Italijansko zlato bo dano kot jamstvo za dobljeno posojilo v dolarjih. Posojilo bo dano za šest mesecev, s klavzulo, da se ga lahko podaljša za nadaljnjih 18 mesecev.

Po dogovoru bodo obresti znašale med 6,8 in 8,8 odstotka. Po

koncu dveh let bo morala Banca d'Italia vrniti dve milijardi dolarjev. V nasprotnem primeru bo zahodnonemška banka obdržala zlato in poravnala dolg z obračunom vrednosti zlata na trgu, ki pa ne bo smela biti nižja od vrednosti, ki so jo določili ob podpisu posojila.

«Banca d'Italia» bo položila torej na račun zahodnonemške državne banke približno eno petino italijanskih zlatih rezerv, ki znašajo sedaj 2.500 ton rumene kovine. Dogovorili so se tudi, da protivrednosti v zlatu ne bodo obračunali po stari uradni ceni, temveč po novi ceni, o kateri so se dogovorili nedavno na mednarodni ravni in ki znaša poprečno 120 dolarjev za unco.

Dogovor o tem posojilu so potrdili v uradnem sporočilu po končanih pogovorih in na tiskovni konferenci, ki sta jo imela Rumor in Schmidt. Predsednik italijanske vlade je časnikiarjem povedal, da sta se s Schmidtom stvarno in prijateljsko pogovarjala. Na pogovori je bil dan velik poudarek sodelovanju med obema državama. Obenem pa je

Rumor izjavil, da sta se Italija in Zahodna Nemčija prepračili, da je treba dati prednost neposredni krepitvi graditve «zdržene Evrope v najsiššem okviru zahodne solidarnosti».

V okviru položaja v EGS, je nadaljeval Rumor, je bil govor tudi o gospodarskem položaju v obeh državah. «Osebnost sem obrazložil kanclerju Schmidtu ukrepe, ki smo jih sprejeli v boju proti inflaciji in za ozdravitev gospodarstva. V tej zvezi smo tudi govorili o obstoječih denarnih možnostih gospodarske skupnosti in o morebitnem posojilu skupnosti, ki naj nam bi pomagalo premostiti sedanje težave v računih s tujino v zvezi s primanjkljajem za nakup nafte.» Nato je Rumor še povedal, da sta se s Schmidtom dogovorila za dvostransko posojilo.

Zahodnonemški kancler pa je izrazil zadovoljstvo za pogovore, ki jih je imel z Rumorjem in z zunanjim ministrom Morom. Povedal je, da so govorili o svetovnem gospodarskem položaju, ki ogroža tudi obe državi in da sta z zadovoljstvom ugotovila, enakost pogledov in ocene sedita

njega položaja. V tem okviru, je dejal Schmidt, je potekal tudi razgovor o gospodarskem položaju v EGS in posameznih članicah. Zahodnonemški kancler je dejal, da je vladna Zahodna Nemčije pripravljena sodelovati v naporih pri stabilizaciji italijanskega gospodarstva, tako v okviru gospodarske skupnosti, kot medsebojnih odnosov. To sodelovanje, je dejal Schmidt, ne more biti izraženo samo z besedami, ampak mora biti tudi stvarno in konkretno. Ob zaključku je sporočil, da so se dogovorili, da bo sta zahodnonemška in italijanska vlada vzdrževali najtesnejše stike na ravni «predsednikov vlad». Na prvotni konferenci je Schmidt tudi «pojasnil, da imajo italijanski delavci, ki delajo v Zahodni Nemčiji, enake zakonite pravice kot domači delavci».

Zahodnonemški kancler Schmidt je odpotoval z letališča v Milano, kjer ga je pozdravil predsednik Rumor ob 12.45. Po njegovi vrnitvi v Bonn je glasnik zahodnonemške vlade imel tiskovno konferenco, na kateri je obrazložil vzroke, ki so privedli, da je Zahodna Nemčija odobrila Italiji tako veliko po-

NA SLOVENSKE NIŽIJE IN VIŠIJE SREDNJE ŠOLAH

Čez štiri dni se bodo začeli jesenski popravni izpiti

Na višjih srednjih šolah bo izpiti delo 137 dijakov, na nižjih pa 79 - Vseh izpitov je skupno okrog 450

Letošnje poletje je kar hitro minilo. Avgust je že pri koncu, vreme se že več dni skisano drži in dijaki začnejo počasi razmišljati o novem šolskem letu. S tem nočemo reči, da pomenijo te njihove misli hrepenenje po šoli, res pa je, da se pričenejo počasi sprijaznjevati z resničnostjo in da skušajo čim bolj preživeti ta mesec, ki jim še preostaja.

Vendar to ne velja za vse. Mnogi se pripravljajo na popravne izpiti, ki se pričnejo v četrtek, 5. septembra, in se v tih dneh presretno trudijo, da bi nadoknadili to, kar so zamudili med šolskim letom. Na naših nižjih in višjih srednjih šolah bo delo popravne izpiti 216 dijakov in sicer 79 na nižjih in 137 na višjih šolah.

Prav včeraj se je zaključil v Dijskem domu v Trstu pripravljani tečaj za tiste dijake, ki bodo v tih dneh delali izpiti in ki so potrebovali pomoč profesorjev. Za tečaj se je prijavilo 80 dijakov (32 iz nižjih in 48 iz višjih srednjih šol), ki jih je instruiralo 13 profesorjev. Ogledimo si sedaj, kakšno je stanje

ih je iz matematike (13), manj pa iz nemščine (12) in italijanščine (8). Pri Sv. Ivanu bo delo izpiti 15 dijakov, ki bodo odgovarjali na skupno 25 predmetnih izpitih. Od teh jih bo 9 iz matematike in 6 iz italijanščine. Na Katinari bo le 5 dijakov delalo popravne izpiti, na šoli «Fran Erjavec» v Rojnu pa sedem, ki imajo skupno 12 popravni izpitov. Na šoli «Igo Gruden» v Nabrežini bo delo izpiti 15 dijakov, na šoli «Ivan Cankar» pri Sv. Jakobu 14, v Dolini na šoli «Simona Gregorčiča» 16, na šoli

«Fran Levstik» na Proseku oziroma v Križu pa ni bilo letos nobenega dijaka s popravnimi izpiti.

● Šolsko skrbništvo sporoča, da so podaljšali rok sprejemanja prošnje za usposobljenostni tečaj, kar se tiče oseba v otroških vrtcih. Novi rok se izteče 5. septembra.

Obenem pa skrbništvo javlja, da so razobesene na oglasni deski lestvice kandidatov za poučevanje v ljudskih ter v glasbenih šolah za šolsko leto 1974-75.

PO DVEH TEDNIH INTENZIVNEGA DELA

NA UNIVERZI ZAKLJUČEN 15. TEČAJ O PREVOZIH V EGS

Zaželeno večje sodelovanje med članicami deveterice

Na tržaški univerzi se je včeraj zaključil 15. mednarodni tečaj o organizaciji prevoznih in evropski gospodarski skupnosti. Na govorniškem odru se je vrstilo okrog 30 predavateljev iz Italije in iz drugih evropskih dežel, članic deveterice, njihovim izjavam pa je sledilo kakih 60 slušateljev, prav tako iz vse Evrope. Strokovnjaki so tudi letos obravnavali različna vprašanja s področja cestnega prometa v Evropi in ravnatelj frankfurtske železniške uprave prof. H. Thiel, ki se je zavzel za enotno vodenje železniškega prometa v Evropi in v tem okviru za predhodno poenotenje omrežja z odpravo sedanjih razlik v mednarodni širini železniških prog.

Včeraj sta bili v avli «Venezian» zadnji dve predavanji. Nastopila sta francoski strokovnjak dr. C. Ghigonis, ki je obravnaval nekatere vprašanja s področja cestnega prometa v Evropi in ravnatelj frankfurtske železniške uprave prof. H. Thiel, ki se je zavzel za enotno vodenje železniškega prometa v Evropi in v tem okviru za predhodno poenotenje omrežja z odpravo sedanjih razlik v mednarodni širini železniških prog.

Včeraj sta bili v avli «Venezian» zadnji dve predavanji. Nastopila sta francoski strokovnjak dr. C. Ghigonis, ki je obravnaval nekatere vprašanja s področja cestnega prometa v Evropi in ravnatelj frankfurtske železniške uprave prof. H. Thiel, ki se je zavzel za enotno vodenje železniškega prometa v Evropi in v tem okviru za predhodno poenotenje omrežja z odpravo sedanjih razlik v mednarodni širini železniških prog.

Živinorejska zadruga «Dolga krona»

V četrtek, 29. avgusta je bila v Dolini v dvorani Prosvetnega doma seja (na sliki), na kateri so kmetje in živilorejski ustanovi živilorejsko združenje «Dolga krona» z namenom, da zgradijo združni hlev ter izkoristijo 90 ha travnikov - pašnikov na Dolgi kroni. Ta zemlja je

last dolinske srenje, ki jo je pripravljena dati v najem novoustanovljena zadruga. Vse pravne formalnosti še niso bile rešene in tudi pravila te zadruge še niso izdelane, ker zahtevajo pravne poti tudi dosti truda in časa, toda v kratkem bodo tudi te formalnosti odpravljene in bo lahko zadruga začela delovati in urediti cilje, ki si jih je zadala. Na prejšnji seji, ki je bila pred dvema tednoma, je bil izvoljen pripravljani odbor, za njegovega predsednika pa Josip Lovrih, ki je navezal stike z deželno ustanovo za razvoj kmetijstva ter jo naprosil za tehnično in pravno pomoč. Že ob začetku je nad 25 kmetov iz Brega in Krasa podpisalo deleže za vstop v zadrugo in glavnica je bila položena na tekoči račun pri Tržaški kreditni banki. O tej pobudi bomo še pisali, ker je razveseljivo in pozitivno, da so k njej pristopili mlajši in tudi prav mladi navdušeni kmetovalci.

Danes, NEDELJA, 1. septembra
MLADEN
Sonce vzhaja ob 6.26 in zahaja ob 19.44 — Dolžina dneva 13.18 — Luna vzhaja ob 19.10 in zahaja ob 6.04.
Jutri, PONEDELJEK, 2. septembra
STEFAN

Vreme včeraj: najvišja temperatura 26.4 stopinje, najnižja 19.9, ob 19. uri 24.4 stopinje, zračni tlak 1014.4 mb rahlo pada, veter 4 km na uro zahodni, vlaga 60 odstotka, nebo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23 stopinj.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 31. avgusta se je v Trstu rodilo 13 otrok, umrlo pa je 10 oseb.
UMRLI SO: 69-letni Riccardo Calcin, 81-letni Bruno Tommasini, 92-letna Elena Clocchiatti vd. Peressutti, 75-letni Marcello Miani, 87-letna Margherita Tassotto vd. Novaco, 63-letni Sirio Corinti, 63-letni Renato Pelizzon, 68-letna Giuliana Lapanja, 80-letni Giuseppe Kert, 63-letna Maria Danieli vd. Busdon.
OKLICI: finančni stražnik Salva-

BIRME 1974
Presenetljivo velika izbira UR in ZLATINE — ZLATO 18/750‰ — Velika izbira ur SEIKO — Posebni popusti.
Ura na slatarni
LAURENTI
Trst Trieste, Largo Sanlorio 4

NAVDUŠUJOČI KOTALKARJI NA OPČINAH

Za zaključek športne sezone 1973-1974 je prosvetno društvo «Polet» na Opčinah pripravilo številnim ljubiteljem kotalkanja in mladine tri zaporedne revije, na katerih nastopajo vsi člani openske kotalkarske družine. Prvi nastop je bil v petek, drugi sinoči, tretji in zadnji pa bo drevi, vedno ob 9.30 na ploščadi Prosvetnega doma. Tako v petek, kot sinoči, je revija privabila številno občinstvo, ki je bilo naravnost prevzeto sprčo večine in gracioznosti mladih kotalkarjev in kotalkarskih navdušencev, med katerimi so kar vrhunskimi ekshibicijami. Predsednik društva Polet Egon Kraus je lahko z zadovoljenjem pozdravil na obeh revijah tudi nekaj uglednih gostov, med katerimi so predsednik občinskega odbornika za športne dejavnosti prof. Maria Lanzo, deželnega predsednika kotalkarske zveze dr. Spanghera, podpredsednika in tajnika Zveze za telesno kulturo Slovenije Likovnika in Naprudnika, konzula SFRJ v Trstu Srečka Kovačiča in druge. Podrobneje bomo o reviji še poročali. Na sliki vsi nastopajoči.

Mali oglasi

AUTOAGENCIJA ZANARDO, UL. del Bosco 20, tel. 796348, «Poverjeni zastopnik za Alfa Romeo» najvišje ocenjuje vaš rabljeni avtomobil v zameno za novega ali rabljenega in zahteva najmanjši predplač za do 36-mesečne obroke. Rabljene avtomobile menjamo za rabljene. Odprto tudi ob praznikih od 10 do 13 ure. Alfa Romeo 2000 berlina 1972, 2000 G1 veloce 1972, 1600 super 1971, julija 13 1974, 1300 T1 1970, GT junior 1300 1968, alfa sud 1973-1972; alfa 1972, 1750 berlina 1971, 1750 GT veloce 1971; fiat 128 berlina štiri vrata 1970, 128 rally 1971; 126 1974, 850 special 1970, autobianchi primula 65 C 1969; autobianchi A 112 elegant 1974; BMW 1600 1969; NSU TT 1000 1970; Innocenti mini minor MK3 1971; renault 16 1970; kawasaki mach 3/500 1973.

OBISČITE NAS!!!
«CITROEN» — mehanika delavci ca Cavalli, tudi drugih avtomobilov v UL Rittmayer 4/a.

TAKOJSNJA DOBAVA 128, 127; 128 71, 72; 850 coupé 67, 69; 850 spyder 69; 124 coupé 68, 69; 124 67 69; 850 special 68, 70; 500 L 68, 69, 70; fiat 750 66, 69, fiat 1300 66 in drugih 20 avtomobilov vseh vrst na ogled v UL Giulio 10 in UL Cologna 7 — Autosalone Trieste.

PRODAM CCA 1800 KOŠOV rabljene strojne opake po polovici ceni. Seča 171 — Portorot. Informacije pri sosedu Močniku.

V DOLINI ZAZIDLJIVO ZEMLJIŠČE 1100 kvadratnih metrov, in hiša v Dolini na prodaj. Telefonirati na št. 228390.

ZUNANJITRGOVINSKO PODJETJE IZ TRSTA išče vestnega soferja za osebni avto. Pogoji: razen italijanščine mora obvladati slovenski ali hrvaški jezik. V postev pridejo samo antikoholiki. Pisarne ponudbe z izčrpnim življenjepisom dostaviti na oglasni oddelček Primorskega dnevnika.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE, TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
TRST - UL. F. FILZI 10 - tel. 38-101, 38-045
URADNI TEČAJ BANKOVCEV
30. avgusta 1974

Ameriški dolar	658,50
Funt sterling	1527,75
Švicarski frank	220,—
Francoski frank	136,20
Nemška marka	247,50
Avstrijski šiling	34,85
Dinar: debeli	39,50
drobni	39,50

MENJALNICA vseh tujih valut

OBISČITE NOVO TRGOVINO

Bon-Pas Arredamento
POGRNJALA — ODEJE
PREPROGE — ZAVESE
UL. C. Battisti, 14 — tel. 62917
TRST
NASPROTI VELEBLAGOVNICESTANDA

AUTORALLY

Pahor Giorgio
UL. Zonta, 3/A tel. 69-250
Avtopritiskline — novosti PERSONAL — domači in uvoženi nadomestni deli. Zastopnik avtomobilskih gum DUNLOP.

NOVO TRGOVINO S POHIŠTVOM

v UL. Castaldi 3 v Trstu (tel. 762-966 — pri Trgu Garibaldi)
OGLEDALI si boste med drugim edino razstavo na Tržaškem vseh vrst izdelkov znane tovarne

(kmečke dnevnice, sobe, skrinje, kmečki koti itd.)
in velik izbor kuhinj tovarne
CUMINI

govodja Nadia Crociati, slikar Antonio Gentilini in glasbenica Bianca Zic, uradnik Alberto Krecic in univerz. študentka Maria Rita Moi, urednik Giampaolo Mocchi in biolog Anna Maria Bonsignore.

LOTERIJA
BARI 81 54 50 74 53
CAGLIARI 75 17 32 84 36
FIRENCE 4 50 44 52 11
GENOVA 11 58 8 51 20
MILAN 9 13 43 58 78
NEAPOLJ 86 52 89 30 2
PALERMO 38 4 65 12 5
RIM 31 61 43 11 21
TURIN 3 30 8 50 79
BENETKE 61 69 18 64 46
ENALOTTO
2 2 1 1 2 X X 1 2 X 2
KVOTE: 12 točk — 8.749.000, 11 točk — 243.000; 10 točk — 18.100 lir.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)
A. Barbo, Trg Garibaldi 4; Gorina, All'IGEA, UL. Ginnastica 6; Chiari, Crotti, UL. Tor S. Piero 2.
NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)
All'Alabarda, UL. Istria 7; de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Al S. Andrea, Trg Venezia 2.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec (tel. 228-124), Bazovica (tel. 226-165); Opčine (tel. 211-001); Prosek (tel. 225-141); Božje polje — Zgonik (tel. 225-596); Nabrežina (tel. 200-121); Sesljan (tel. 209-197); Zavtje (tel. 213-137); Mijlje (tel. 271-124)

SLOVENSKI OKTET
iz Ljubljane
bo nastopil v nedeljo, 8. t.m., ob 19. uri v Prosvetnem domu na Opčinah na

LJUDSKEM PRAZNIKU
ki ga prireja Socialistična stranka Italije (Seksija za vzhodni Kras) in Zveza socialistične mladine Italije.

Na nedeljskem programu bo tudi nastop mladinskega pevskega zbora iz Saleza in ples z ansamblom Lojzeta Furlana iz Zgonika.

Otvoritev praznika bo v soboto, 7. septembra, ob 18.00, ob 19.30 bo odprte razstave o zločinih fašizma, nato pa ples.

Kino

Miramarski park — Predstave «Luči in zvoki»: ob 20.30 «Der Kaisertraum von Miramare» (v nemščini) in ob 21.45 «Il sogno imperiale di Miramare» (v italijanščini).
Jutri: ob 20.30 «Maximilian of Mexico an emperor's tragedy» (v angleščini) in ob 21.45 «Il sogno imperiale di Miramare» (v italijanščini).
Autobus iz UL. Beccaria ob 19.30 in 20.45, iz miramarskega parka ob 21.45 in 23.00.

Predstave do nedelje, 15. septembra.
Ariston I.N.C. 21.15 «Il portiere di notte». Igrajo D. Bogarde, C. Ramping in F. Leroi. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Nazionale 16.00 «Lucrezia giovane». V glavni vlogi Simonetta Stefanelli. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Eelsior 16.00 «Contratto marsigliese». Michael Caine, Anthony Quinn in James Mason. Policijski barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Grattacielo 15.00 «Simona». Barvni film z Laura Antonelli. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Fenice 16.00 «Medito in un esercito di 5 uomini». V glavni vlogi Bud Spencer. Barvni film.
Eden 15.00 «La preda». Zeudi Araya, Renzo Montagnani in Franco Gaspardi. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Ritz 15.30 «L'uomo di mezzanotte». Igrata Burt Lancaster in Susan Clark. Barvni film.
Aurora 16.00 «Squadra volante». Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Capitol 15.00 «Stiffa al O.K. Corral». Igra Burt Lancaster. Barvni film.
Cristallo 15.00 «Qui Montecarlo, attenti a quei due». Barvni film. Tony Curtis in Roger Moore. Barvni film.
Impero 16.00 «La gang dei Doberman colpisce ancora». Barvni film.
Filodrammatica 14.45 «Nipoti miei diletta». Igrajo Adriana Asti, Luciano Salce, Romolo Valli. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Moderno Zaprti zaradi popravil.
Ideale 15.00 «Due matti al servizio di stato». Igrata Dany La Rue in Alfred Marks. Barvni film.
Vittorio Veneto 14.30 «Troppo rischio per un uomo solo». V glavni vlogi Giuliano Gemma. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Volta - Mijlje 16.00 «Il grande duello». V glavni vlogi Lee Van Cliff in Peter O'Brian. Barvna kavbojka.

Izleti

SPD Trst priredi 7. in 8. septembra izlet z osebnimi avtomobili na Vršič z vzponom na Jalovec. Prijave v uradu ZSDI — UL. Geppa 9/II do srede 4. septembra.

Prosvetno društvo «Ivan Grbec» v Skednju priredi 29. septembra avtobusni izlet v Pulj — Veruda. Vpisovanje na sedežu društva danes od 11. do 12. ter v ponedeljek, sredo in soboto od 19. do 20. ure.

Razna obvestila

Obdobjarski odsek ŠD «Breg» obvešča vse začetrice, da je trening v občinski telovadnici v Dolini vsak torek in četrtek ob 19. uri.

Po dolgi in mučni bolezni je dne 23. avgusta preminil v Buenos Aires naš dragi

ANGEL KNEZ (iz Samatorce)

Zalostno vest sporočajo bratje Ivan, Mario in Stanislav, sestre Marija in Ivanka z družinami ter drugo sorodstvo

Buenos Aires. Samatorca. Prapro. Reka, 1. septembra 1974

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi naše drage

JOSIPINE DANEV vd. KOŠUTA

Zalujoče družine KOKALJ, STARC in DANIELI

Kontovel, Koper, 1. septembra 1974

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami ob izgubi našega draga

MILANA PERTOTA

Posebna zahvala darovalcem cvetja ter vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Donjer, Trst, 1. septembra 1974

TRST - UL. Boccaccio 3
Telefon 414141
POŽAR ARTEMIO
v vse kraje, tudi v tuzemstvo
TOVORNI PREVOZI

POSVETOVALNA RUBRIKA PATRONATA KMEČKE ZVEZE INAC

Zavarovalna doba v Jugoslaviji

Vsako, ki je bil zaposlen v Jugoslaviji ali je organizirano in aktivno sodeloval v antifašističnem boju po 6. aprilu 1941, ima pravico do priznanja ustrežajoče pokojninske dobe v Jugoslaviji.

Ogledno si primere nekoliko podrobneje.

I. DELOVNA DOBA V JUGOSLAVIJI
Zavarovalec, ki je delal v Jugoslaviji, lahko zahteva izstavitve potrdila o tamkajšnji zaposlitvi, kot točno navede, od kdaj do kdaj je bil zaposlen ter kje in kakšno delo je opravljal. V ta namen mora tudi predložiti ustrežna dokazila oziroma predlagati zaslisanje vsaj dveh prič.

Ako pokojninska doba v Jugoslaviji zastopuje za uveljavljanje samostojne jugoslovanske pokojnine (v kratkem bomo podrobneje pisali, kakšni so predpisi v Jugoslaviji za doseg starostne, invalidske ali družinske pokojnine), bo zavarovalec, oziroma v njegovem imenu Patronat, naslovil prošnjo na jugoslovanski Pokojninski in invalidski zavod (točneje na podružnice Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v odgovarjajočih republikah Jugoslavije) in prejemal bo samostojno jugoslovansko pokojnino.

V primeru pa, da je bila zavarovanečeva zaposlitev v Jugoslaviji krajša, lahko uveljavi pokojnino na podlagi 18. in 19. člena italijansko-jugoslovanske konvencije o socialnem zavarovanju, ako ima vsaj en zavarovalni prispevek plačan v Italiji ter skupno italijanska in jugoslovanska pokojninska doba zadošča za zahtevkom italijanskega pokojninskega zavarovanja (najmanj 5 let plačanih prispevkov za doseg starostne pokojnine ali najmanj 5 let plačanih prispevkov za doseg invalidske pokojnine).

II. POSEBNA ZAVAROVALNA DOBA V JUGOSLAVIJI:

1. Borci: Zavarovanci, ki se je udeležili narodnoosvobodilne vojne, se ves čas udeležbe v NOV šteje v posebno zavarovalno dobo.

Borcu, ki je vstopil v narodnoosvobodilni boj pred 9. 9. 1943 (za prebivalce bivšega Svobodnega tržaškega ozemlja je ta termin podaljšan do 13. oktobra 1943) se doba te udeležbe v NOV šteje v pokojninsko dobo dvojno.

2. Udeleženci narodnoosvobodilnega gibanja: Zavarovanci, ki je izpolnjeval naloge, ki mu jih je postavljala organizacija narodnoosvobodilnega gibanja, se šteje čez tega sodelovanja v posebno zavarovalno dobo z dvojnimi štetjem, ako je bila njegova udeležba po svojem značaju aktivna in organizirana, to se pravi:

a) ako je opravljal naloge, ki se po svoji pomembnosti enačijo z udeležbo v oboroženi borbi;

b) ako je prejemal naloge od vodstva KPJ ali štaba, oziroma po vodstvu POJ in NOV;

c) ako sta bila zavarovanečeva posebnost oziroma njegovo delo za narodnoosvobodilno gibanje trajna in nepretrgana; to pomeni, da je bil s svojo dejavnostjo z gibanjem v stalni zvezi in vedno na razpolago partijskemu ali vojaškemu vodstvu.

Ako pa ima zavarovanečeva sodelovanje v NOV le značaj aktivnega sodelovanja, se čas tega sodelovanja šteje v pokojninsko dobo v enojnem štetju.

V tej rubriki Boris Simoneta seznaja čitatelje Primorskega dnevnika z vsemi vprašanji v pristojnosti Patronata Kmečke zveze. Za vsa pojasnila se lahko zainteresirani obrnejo na Patronat Kmečke zveze INAC, Ul. Cicerone 8/b, tel. 62-785. Urad je odprt vsak dan od 8.30 do 12.30 in popoldne od 15. do 18. ure. Ob sobotah pa urad sprejema od 8.30 do 12. ure.

3. Interniranci: V primeru, da je bil zavarovalec zaradi svoje protifašistične aktivnosti po 6. aprilu 1941 zaprt, interniran, konfiniran, deportiran ali mobiliziran v bataljon "speciale", se mu prizna tudi ta doba zapora, konfinacije, deportacije, internacije ali prisilne mobilizacije v posebno zavarovalno dobo. Pogoj za uveljavljanje te zavarovalne dobe pa je, da je zavarovalec tudi v zaporu, v internaciji, konfinaciji ali v posebnem bataljonu aktivno delal za narodnoosvobodilno gibanje in da se je takoj po osvoboditvi dal na razpolago narodnoosvobodilnemu gibanju in nadaljeval aktivno delo zanj.

4. V posebno dobo se šteje zavarovancem tudi čas prisilne nezaposlenosti od 6. 4. 1941 do 15. 5. 1945, če je bilo vzrok te njegove nezaposlenosti njegovo antifašistično stališče, oziroma okoliščine, ki jih je povzročila vojna.

Za priznanje zavarovalne dobe pod točko II. mora zavarovalec predložiti ustrežne dokumente ali mora predlagati zaslisanje vsaj dveh prič ter točno navesti, kje je živel v dobi sodelovanja v narodnoosvobodilnem boju, kakšne konkretne naloge je opravljal, od koga je prejemal naloge za sodelovanje, v katerih organizacijah in odborih je sodeloval in kakšne funkcije je opravljal.

Učiteljici

Zori Bajt v slovo

2. avgusta 1974 nas je v 81. letu starosti za vedno zapustila slovenska učiteljica Zora Bajt. Ustregli smo njeni zadnji želji in jo pokopali 7. avgusta v Gorici, kjer je preživela svojo mladost. Rodila se je 18. 12. 1893. v Ajdovski zavednosti slovenskemu nadiču Francu Bajtu in učiteljici Rozi roj. Skok.

Tudi ona se ni izneverila tradiciji in je nastopila trnjevo pot slovenskega učitelja.

ske učiteljice. Maturirala je 1. 1913. na ženskem učiteljskem v Gorici. Po drugi svetovni vojni je učiteljicvala v Škedenju, na Proseku, na Občinah in na drugih slovenskih šolah. Fašizem ji je preprečil vzgajanje slovenskih otrok v materinski in je bila premeščena v notranjost države. Po drugi svetovni vojni se je naselila za stalno v Barkovljah, rojstnem kraju svoje matere. Tu je poučevala v slovenskih razredih do svoje upokojitve.

Bila je dosledna in svoji narodni zavesti in napredni usmerjenosti, kar je prenašala na številne generacije slovenskih otrok. Ljubila je svojo matično deželo, kamor je vsako leto rada zahajala. Sprostitute je našla v slovenskih gorah in v slovenski knjigi. Do zadnjega je bila seznanjena z novostmi na slovenskem knjižnem trgu.

Njena drobna postava je skrivala dobro srce in trden značaj. Mnogo je naredila za utrjevanje narodne zavesti in številni učenci se ji bodo s hvaležnostjo spominjali!

Dr. B. N.

VISOK ŽIVLJENJSKI JUBILEJ NESTORJA TRŽAŠKIH HOTELIRJEV

Ivan Kariš - lastnik hotela «Pošta» je včeraj slavil svojo 90-letnico

Večina tistih, ki so dočakali visoko starost trdi, da jim je k njej pripomoglo trdo delo v življenju. Če je to res je gotovo res tudi za našega slavljence, ki je v svojih mladih letih začel «iz nič», nato pa z napornim delom in požrtvovalnostjo ustvaril premoženje, ki mu dela čast. V mislih imamo gotovo enega najstarejših tržaških hotelirjev, Ivana Kariša, ki je včeraj slavil svoj 90. rojstni dan.

Naš jubilej se je rodil 31. avgusta 1884 v Idriji. Že v zgodnjih otroških letih mu je umrla mati in ker maceha ni bila preveč ljubezniva, se je moral Ivan s sestrico preseliti k materinim sorodnikom v Begunje. Ko se je po osnovno vrnil v rojstni kraj, je dokončal osnovno šolo, nato pa se je živil za kovača in opravljal ta poklic dokler ga niso poklicali k vojakom. Cesarja je služil najprej na Hrvaškem, nato pa ga premestili v Trst. Svojo nadarjenost je uveljavil tudi v vojaški službi, saj je poleg slovenske dobro obvladal tudi nemški jezik. Ko je po treh letih končal vojaški rok, je ostal kar v Trstu, kar pomeni, da živi Ivan Kariš v našem mestu že polnih 70 let in da je torej Tržičan in pravem pomebniku.

V Trstu se je najprej zaposlil pri policiji, kjer je ostal pet let vse dotlej, ko je bil na Bornem trgu pri lovu na dva tatova ranjen. Moral je v bolnišnico v Ljubljano, kjer so ga operirali. Toda v tej nesreči je bilo tudi nekoliko sreče, saj ga prav zaradi operacije med prvo svetovno vojno niso poslali na fronto, temveč je ostal do konca vojne pri vojaški policiji v raznih krajih Slovenije.

Po končani vojni se je najprej zaposlil pri tržaški Trgovinski banki, nato pa pri Jadranski banki, istočasno pa bi spoštovali njegovo več kot petdesetletno starost.

Ob tem se mi, sama vsiljuje vprašanje, kdo od krajevnih oblasti je odgovoren za spremembe na nabrežnem pokopališču in kako bodo te oblasti učinkovito zaščitile vsaj tiste stare napisne table, ki so še ostale nepoškodovane pri teh obnoviteljskih delih?

S spoštovanjem
Igor Tuta

Kriški petdesetletniki so slavili

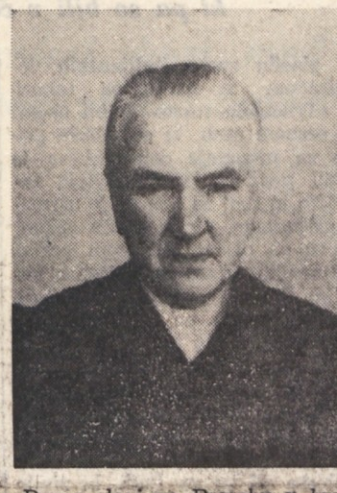
Prejšnjo soboto so se v šempoljski gostilni zbrali letošnji kriški petdesetletniki in skupno praznovali svoj življenjski jubilej ter obujali spomine na mlajša leta. Na naši sliki smo jih prečeli kar 33, kar potrjuje, da ima Križ številno in krepko srednjo generacijo, tisto, ki

je na svojih ramah nosila breme druge svetovne vojne in osvobodilnega boja, prav tako pa tudi polni svoj življenjski jubilej ter obujali spomine na mlajša leta. Na naši sliki smo jih prečeli kar 33, kar potrjuje, da ima Križ številno in krepko srednjo generacijo, tisto, ki

so na skupno grobišče padlih borcev na kriškem pokopališču ponekle šopek 50 rdečih nageljnov. Pa še to: med jubilarji je bil tudi izseljenec Boris Košuta, ki že kakih 35 let živi v Buenos Airesu v Argentini. Prišel je tako rekoč prav na to srečanje 50-letnikov.

PROSEK

Marija Bukavec «s Palte» praznuje danes 90-letnico

Danes slavi na Proseku v krogu svojih dragih svojih 90-letnico Marija Bukavec, Marija «s Palte», kot jo imenujejo Prosečani, spada med naše najstarejše «korenine», saj je na Proseku najstarejša vaščanka.

Marija se je rodila v kmečki družini 1. septembra 1884 na Proseku v hiši, kjer je sedaj trafika. Dekliška leta je preživela doma, pomagala je staršem, ki so jo vzgojili v čvrstem slovenskem duhu. Izučila se je za šiviljo in se zaposlila pri bližnji gostilni. Spoznala se je z domačinom Jožefom Lukšo (od Brentice), s katerim se je poročila novembra 1908. Možu je povila 5 hčerk, od katerih so tri še žive.

V izredno težkih časih v prvih desetletjih našega stoletja je s trdim delom in dobro voljo prebrodila vse zapreke in preživela ob svetovni vojni. Med prvimi svetovnim spopadom je zvesto sledila možu v Pulj, kjer je kot potapljač služil vojaški rok. V Pulju je ostala štiri leta, nato se je vrnila v rodno vas, kjer je ostala vse do danes. Leta 1945 jo je doletela huda nesreča. Junija, med anglo-ameriško zasedbo, ji je tragično umrl mož. Vračal se je z delfa po obalni cesti od Barkovega proti domu, ko ga je nenadoma do smrti povzvil ameriški topovnik.

Naša Marija vidi sedaj pri hčeri, kljub lepi starosti pa še vedno vsak dan zvesto prebira naš dnevnik in tudi druge časopise. Ob tem pomembnem jubileju ji hčere z družinami, vnuki, pravnuki in vsi sorodniki iskreno čestitajo in ji kličejo še na mnoga leta. Želim se pridružiti tudi Primorski dnevnik.

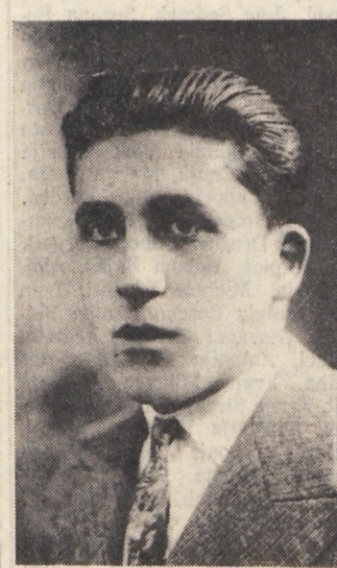
Milko Škrab

Ob 30-letnici junaške smrti Ivana Muhe iz Lokve pri Divači

Ivan Muha se je rodil 27. XII. 1907 v Lokvi pri Divači. Ker je obiskoval srednjo šolo v Trstu, se je vpisal v takratni Dijski krožek «NICOLÒ TOMMASEO», kjer sem ga kot vsega le v vedno nasmejana športnika tudi spoznal in navezal z njim tesnejše stike. Kakor vsa tedanja mladinska društva, tako je tudi ta dijski krožek ustanovil v svoji seriji športni odsek, v okviru katerega se je gojilo predvsem nogomet, ki je kot magnet privlačeval slovensko študiirajočo mladino, kar je bilo v tedanji dobi fašističnega narodnega preganjanja velike važnosti. S temi športnimi odseki se je namreč marsikatero slovenskega mladina obvarovalo potujčenja in ga ohranilo tudi za poznejše čase kot zavednega Slovenca. Se zlasti moramo ta važen moment poudariti pri članstvu D. k. N. TOMMASEO, saj je bil ustanovljen po zamisli mladinskega buditelja pok. Romana Pahorja, da se njegovo članstvo tako prevzgoji, da bi v bodoče povečali številna mladinska društva na Tržaškem, ki so se posluževali v borbi za narodni obstanek tedenskih predavanj. Prav to pa je bila naloga D. k. N. Tommaseo, da so mladinska društva obiskovali, jim pomagali in imeli na njenih članskih sestankih predavanja. Danes je težko reči koliko truda je takrat naš Ivan Muha vložil v to delo. Manjkajo mi za to podatki. Res pa je, da se je Ivan aktivno udeleževal društvenega dela D. k. N. Tommaseo in da je bil v nogometnem moštvu zelo aktiven. Mislim, da lahko trdim, da je v prvenstveni nogometni sezoni v letu 1925-1927 veljal Ivan za enega najbolj cenjenih nogometnih srednjih napadalcev v okviru tedanjih številnih slovenskih moštev.

Čeprav vsi ti podatki nimajo nobene zveze s poznejšo Ivanovo aktivnostjo, menim, da jih je treba navesti, ker je izšlo iz Tommasejevih vrst in iz vrst ostalih mladinskih društev veliko borcev v narodnoosvobodilnem boju.

V času svetovne vojne je bil, kakor vsi obvezniki, vpoklican k vojakom tudi Ivan Muha. Kakor številni naši fantje, katerim vojaška oblast ni zaupala, je bil tudi Ivan premeščen v «battaglione speciale» s sedežem v Aquili, kjer je kmalu

navezal stike z O F v okviru katere je bil slovenskim fantom narodno zavest in jim vival vero v propad fašistične Italije ter končno narodno osvoboditev zatirane Primorske.

Ob razsulu fašistične Italije leta 1943 je prišel domov, kjer se je lahko takoj vključil v delovanje G.F., saj je njegov brat, sedanjí lastnik gostilne MUHA v Lokvi, zbiral na terenu hrano vse dol do Furlanije za partizane in jo odvažal borcem v Brkini. Ves čas bivanja doma v Lokvi je Ivan vršil v okviru O F dolžnost terenskega obveščevalca za brkinski okraj.

Meseca avgusta leta 1944, je tudi sam, kakor je to delal dotlej njegov brat, peljal par konj na Barko v Brkini za potrebe tamkajšnjih partizanov. Od takrat se ni več vrnil domov, ostal je pri partizanih.

16. oktobra 1944 je pisal domačim pismo, s katerim jih je obvestil, da se je vključil v 12. brigado II. bataljona in da mu lahko pišejo na ta naslov nujneje stvari. V pismu je še dobesedno dodal: «Z menoj ni ravno slabo, seveda ni kakor doma, pa z upanjem da nam bo kaj kmalu zasijala tista zaželena svoboda, se vse potrpi».

Na žalost je to pismo pisal le 8 dni pred svojo smrtjo, kajti že 24. oktobra 1944 je v Ajdovcu pri

Žužemberku na Dolenjskem zašel v neko nemško zasedo, v kateri je v borbi z Nemci junaško padel.

V spomin na padle partizane je bil postavljen tudi v Žužemberku, kakor povsod širom po naši domovini, spomenik, na katerem je vklesana ne tudi ime našega Ivana Muhe.

Tako kakor Ivan Muha, so padli za svobodo naše zemlje, kakor že omenjeno, še številni drugi člani D. k. N. Tommaseo in člani številnih takratnih mladinskih društev, katerih se je treba le na kakšen način spomniti, da njihove velike žrtve ne gredo v pozabo.

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ ŠKEDNJA, S KOLONKOVA IN OD SV. ANE

V počastitev spomina Maria Slame daruje družini Prodan in Guštinčič 5.000 lir.

Liliana Seviliani daruje 2.000 lir.

V počastitev spomina pok. moža daruje Katja Lisjak 2.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V KRIZU

Ana Tence (št. 94) daruje 15.000 lir.

Ob 27-letnici pok. Josipa Košute daruje žena Justina 10.000 lir.

Ob 10-letnici pok. moža Ivana daruje Marija Tence 5.000 lir.

Ob 2. obletnici pok. Alberta Kodriča daruje žena Viktorija 5.000 lir.

Ob obletnici mamine smrti in v spomin obitve in brata darujejo Slavica, Rudi in Aleksander Košuta 10.000 lir.

Teta Marija, Slavko in družina čestitajo Mojci in Pieru Panizonu ob rojstvu male Nikle Petruške.

Ob priliki darujejo 10.000 lir za Glasbeno matiko.

Nameste cvetja na grob Josipine Daneu daruje Elvira Volpi 5.000 lir.

Za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

P. R., O. F., G. G. darujejo 50.000 lir za Dijsko matiko in 50.000 lir za Dijski dom.

Ob obletnici smrti staršev Andreja in Marije Rupel darujejo Ida in Vido 2.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

Sekcija KPI na Opčinah daruje 120.000 lir PD «Tabor» za njuna

Nemci ujeti in odpeljali v zloglasno taborišče Auschwitz. Danes živi Vido v Kopru.

Pred dvajsetimi leti je Josipina zgubila tudi moža, s katerim sta se zelo dobro razumela in si vdano in pogumno delila vse težave in do brote skupnega življenja. Pokojnica je bila dobrega srca in mirnega značaja ter bila vedno pripravljena pomagati vsakomur, ki se je k njej zatekel. Zato so ji poleg svojcev tudi prijatelji in znanci poklonili mnogo cvetja. Domači cerkveni pevski zbor je poklonil v slovo zapel nekaj žalostink.

Domača kontovelska gruda je za vedno zakrila zavedno in pošteno Slovenko. Naj ji bo lahka domača zemlja, hčerki Vidi in vsem drugim sorodnikom naše sožalje.

M. M.

BANI

Avrúst Vidau 70-letnik

28. avgusta je v krogu družine dopolnil 70 let oče in nono Avgust Vidau, Guštin domaće. Življenje v mladosti kot tudi pozneje mu je bilo vseprej kot s cvetkami posilano. Trnova pot, ki se je vjuglala od rane mladosti, ko sta gledala in vojna divjala po tem ubogem kamnitom Krašu, od smrti prve žene, ko je ostal sam s tremi otroki in ko se je drugi poročil in je prišel še en otrok v družino, so se pričela morda še težja leta. Takrat smo bili na pragu druge svetovne vojne, pomankanje dela, zatiranje, je bilo na dnevnem redu. Da bi prehranil družino in ker zanj ni bilo dela v domačem kraju, ga je pot vodila v tujo, da je zaslužil kaj za lačna usta otrok. Celih pet let je v tujini delal in garal in večkrat je se tisto malo denarja izgubilo po poti, tako da so ostali doma prazni rok. Šele konec vojne vihrje ga je pripeljal spet pod domačo streho. Treba je bilo od vojne razmagan dom popraviti, spej je bilo treba veliko truda in požrtvovalnosti. Ko so bili vsi otroci preskrbljeni, ko je imel že vsak svoj kos kruha, mu je umrla še druga žena. Sedaj preživlja sam sosen življenja, sicer v krogu družine, a vendarle sam. Sorodniki in znanci mu kličejo še na mnoga leta.

VAP

čitajte
PRIMORSKI
DNEVNIK

PISMA UREDNIŠTVU

KRIŽI IN CIVILIZACIJA

Spoštovano uredništvo!

Potem ko sem v vašem listu bral novico o obnavljanju staraavstrijskega vojaškega pokopališča in o uradnem sprejemu nekkih avstrijskih oblasti na tamkajšnji občini, je tudi mene radovednost gnala v tisto nam razbrano dolino ob trbiški cesti. Predvsem zato, ker sem staro vojaško pokopališče poznal že od prej in se mi je vedno želelo precej zanimivo.

Res je bilo zelo zapuščen: polomljena železna vrata, podrt zid, tu in tam prevrnjen spomenik in predvsem vse razsečeno z visoko travo. Zanimivo pa je bilo predvsem iz zgodovinsko-političnega vidika, saj je bilo poleg dolgih vrst prtljajev in grobnih kamnov precej spomenikov z napismi. Večina so bili ti napisani v nemščini, našel pa se je tudi na grobnih in poljskih, češčin in celo v slovenščini, pa tudi imena na nemških napisih so kazala na nacionalno raznolikost, ki je bila tipična za avstrijsko fronto v prvi svetovni vojni. Ti spomeniki, kljub svojem trpkemu pričakovanju, so bili zanimivi zgodovinski in socialni pričevalci svoje dobe.

Zdaj pa obiskovalca sprejme sivo morje cementnih križev, vseh enakih, prevelikih, brez imen, vseh avstrijskih, kot trdi tabla pred vhodom. Nekaj starih nagrobnikov je spravljenih ob vratih in čakajo morda na boljše sistemacijo, nevarno pa je, da so namenjeni na odpad.

Nič nimam proti temu pietetno-pamfilističnemu prizadevanju mladih avstrijskih gasilcev, toda po mojem mnenju bi bilo možno staro vojaško pokopališče urediti tudi drugače, lepše in brez škode. Dovolj bi bilo očistiti stare spomenike, popraviti porušene, predvsem pa urediti gredece in omejevalne poti. S tem bi orednotili omenjeni kraj počitka, istočasno pa bi spoštovali njegovo več kot petdesetletno starost.

Ob tem se mi, sama vsiljuje vprašanje, kdo od krajevnih oblasti je odgovoren za spremembe na nabrežnem pokopališču in kako bodo te oblasti učinkovito zaščitile vsaj tiste stare napisne table, ki so še ostale nepoškodovane pri teh obnoviteljskih delih?

S spoštovanjem
Igor Tuta

Prijava založ vina

Patronat Kmečke zveze INAC v Trstu - Ul. Cicerone 8/B sporoča vsem vinogradnikom, ki imajo, oziroma bodo imeli, do 31. avgusta še v kleti zaloge vina, naj te zaloge prijavijo najkasneje do 5. septembra tržaškemu uradu občine, v kateri prebivajo. Te prijave jim bodo koristile in primeru, da odprejo osmico do 30. novembra letos, sicer so lahko kaznovani z globo od 10.000 do milijona lir. Patronat Kmečke zveze INAC in tajništvo Kmečke zveze bosta članom izpolnjevala prijave do 5. septembra in jih potem oddala pristojnim uradom.

70-letnica proseške godbe na pihala

Proseška godba na pihala bo v nedeljo, 8. septembra, slavila 70-letnico obstoja in delovanja. Ob tej priložnosti bo društvo priredilo na Proseku v «Mandirju» veliko slavo, na katerem bodo sedelevale godbe

na pihala iz Križa, Nabrežine in Doberdoba ter pevski zbori Tabor z Opčin, Rdeča zvezda iz Saleza in Vasilij Mirk s Proseka-Kontovela. Praznovanje se bo pričelo ob 16.

uri, ko bodo godbe vkorakale v vas s treh strani in se srečale na Križadi. Sledil bo koncert godb in pevskih zborov ob koncu pa bodo vse godbe skupno zaigrale kratkoročno «Gorenjska».

PO VLADNEM DEKRETU O ZAŠČITENEM OKOLJU

Tudi kmetje nižinskih predelov Goriške imajo zaščiteno področje za vinogradništvo

Dekret zanima tudi naše vinogradnike v nižinskem delu občine Sovodnje

Ze pred časom, ko je rimska vlada odobrila dekret o področju zaščitenih vin za goriška Brda, so pričeli vinogradniki nižinskega predela z akcijo za priznanje drugega zaščenega vinorodnega okoliša, ker so upravičeno bili zaskrbljeni, da ne bi njihova nižinska vina, ki se sicer razlikujejo od brških vin, izgubila na veljavi.

Večletna prizadevanja pri pristojnih forumih so tudi obrodila uspeh. V ta namen se je že pred leti ustanovila posebna komisija vinogradnikov nižinskega predela naše pokrajine, ki si je nadel naziv «Isonzo» in izbral kot znak konzorcija rimsko posodo za vino, ki je postavljena v tla fur-lanske nižine, nad katero je v stilizirani obliki prikazan tok Soče, nad njo pa se dviga krasna poljana.

V konzorciju so bili doslej vključeni v glavnem veliki pridelovalci vin zlasti na področju med Gradlščem in Škocjanom ob Soči, poleg njih pa so tudi taki, ki živijo na področju blizu goriških Brd, njih zemljišča pa ne spadajo v brški vinorodni okoliš.

Pred kratkim je ustreznimi vladni urad v ministru za kmetijstvo priznal obstoj tega nižinskega vinorodnega okoliša s pismom z dne 3. avgusta letos. Že z letošnjo trgatvijo si bodo lahko pridelovalci nižinskih vin na tem področju nadel naziv «Vini a denominazione di origine controllata DOC». To se pravi, da

kmetje bodo že po nekaj letih lahko povečali ne le proizvodnjo, marveč tudi svoje zaslužke.

Zaščiteno področje «Isonzo» zavzema ves tisti del goriške pokrajine, ki ni v zaščitenem področju Brd. Tako je vanj vključen nižinski del goriške občine, nižinski del so-vojenjske občine brez gorskega dela (Vrh), kakor tudi izključno nižinski del občin Zagrad, Poljan, Ronke in Trzin. Na vsem tem po-dročju je precej vinogradnikov slo-venske narodnosti, ki bodo od tega

imeli znatno korist.

Ker bo priznanje zaščenega po-dročja veljalo že za vino, pridelano po bližnji trgatvi, vabi konzorcij «Isonzo» vse vinogradnike pri-zadete področja, da sestavijo na posebnih obrazcih prošnje za pri-znanje področja, kjer imajo nasaje-ne trte in količine pridelanega groz-dja, tako da bodo lahko še pred tr-gatvijo sestavili dokumentacijo, ki je potrebna goriškemu kmetijskemu in-spektoratu. V zvezi s tem bo pi-sarna konzorcija v Ulici Morelli na razpolago vsem kmetovalcem.

Istočasno prireja konzorcij «Isonzo» natečaj za vinogradnike. Nagradili bodo tiste vinogradnike, ki bodo naj-bolje uredili svoje vinograde. V četr-trek, 5. septembra ob 18.30 bodo v Gradlšču, v enotki «La Serenissi-ma» zastopniki konzorcija prikajali kmetovalcem, trgovcem in vsakomur, ki ga to zanima, vsa vprašanja, ki so povezana s tem zakonskim pri-znanjem.

Strokovnjaki cenijo, da se na tem področju pridelata letno okrog 100.000 hektolitrov vina.

VAŽNO ZA DEPORTIRANCE V NACISTIČNIH TABORIŠČIH

Seznam sprejetih in zavrženih prizivov za dosego priznanja statusa deportiranca

V seznamih je precej ljudi tudi z jugoslovanskega področja, ki pa so bili v času osvobodilnega boja italijanski državljani

V glasilu zveze italijanskih de-portirancev v nacistična tabori-šča «Triangolo rosso» je bil objav-ljen seznam oseb, ki so vložile pri-zive za priznanje dobe, ki so jo morali preživeti v nacističnih ta-boriščih in tudi za priznanje ustre-žne odškodnine, ki jo določa zakon. Prizive so doslej izključni poslali predsedniku republike, ustreznega mi-sijisa jih je pregledala, nekatere sp-jela, druge pa zavrnili. Gre za ljudi, ki so bili takrat, ko so jih nacisti držali v taborišča, italij-anjski državljani. V prvem sezna-mu, ki ga danes objavljamo, je največ Slovencev. Gre za ljudi, ki živijo danes na ozemlju italijanske republike ali pa za ljudi, ki živijo v Jugoslaviji, so pa bili v letih 1943-1945 italijanski državljani, ker je bila meja pri Postojni. V ne-katerih primerih gre tudi za sorodnike internirancev.

Objavljamo seznam ljudi, katerih priziv je bil sprejet in bodo v doglednem času dobili ne le pri-znanje, marveč tudi odškodnino.

Pavla Colja, Milena Lisjak, Vir-gilij Silič, Nada Gorkič por. Černic, Ana Znidarčič, Dragica Ščuka, Franc Ursič, Zora Volk Kralj, Karel Premrl, Valerija Terčon, Slavka Turpin, Viktor Podobnik, Zofija Plesničar, Anton Debevec, Olga Bertolin, Mihaela Tavčar, Ana Ko-jancič, Marija Zadnik, Valerija Delpin, Ervin Šuligoj, Luciano Bos-co, Ilda Noris Viviani, Nella Pa-rentin, Ivanka Persolja, Ljudmila Gradnik, Anton Blaškovič, Anton Tokovič, Jože Sedmak, Suzana Be-linger por. Ferfolja, Stanislav Ur-sič, Giordina Toffalin, Anselmo Crespi, Bogdana Loxej, Ljudmila Kenic, Leopolda Batič, Karel Der-ner, Roman Dekleva, Ernesto Genellina, Ljudmila Volk, Marija Valič, Marija Cunja, Marija Zonta, Francesco Cappelli, Ana Bordon, Giancarla Grech, Alojz Krizman-čič, Franc Družina, Albert Cergoli, Danila Lipice, Bojana Zajko, Aloj-zija Basin, Michele Riganti, Ivan Mačus, Luigia Rosconi, Anton Bla-škovič, Giovanni Poncari, Ernani Petrucci, Antonija Pavlišić, Jožef Vovčina, Franc Milavec, Orlando Vovčina, Franc Sirca, Ida Zigon, Ivan Peroci, Virginia Kukanja, Marija Martinčič, Antonija Ličen, Pietro Benedetti, Marija Gril, Antonio Dorta, Igno Tach, Ugo Baldini, Slavko Pokrajec, Marta Pahor, Alojzija Košir, Giuseppe Priet Hoff-ner, Vinko Kobal, Marija Vrabec, vd. Rebula, Mihael Bencan, Enrica Di Veroli, Eleonora Di Veroli, Vin-ccenzo Plečnik, Umberto Pocchinger, Alojz Volk, Zofija Stres, Ludvik Štrukelj, Angelo Sansavini, Ezeki-el Greblo, Franc Sturm, Jože Franca,

Rosina Piller por. Oliva, Frančiška Križaj, Marija Gril, Marija Copi, Jožef Bogataj, Franc Vittorio Ven-chi, Ljudmila Mislej, Emilio Bellini, Luigi Giuseppe Simeon, Alojz Bi-zjak, Anton Marušič, Ivan Koren, Anton Franca, Angel Kikelj, Fran-čiška Kravanja, Rudolf Zavadlav, Elizabeta Drobec, Anton Baloh, Da-nijel Brežič, Frančiška Fatur, Pie-trro Bossi, Angelino Biancuzzi, Au-gusta Gratton, Franc Koren, Olga Petrovič, Rozalija Pintar por. Ri-javec, Anastazija Pintar.

Prizivi imenovanih so bili spre-jeti in ustreznimi dekreti so objavl-jeni v raznih uradnih listih ita-lijanske republike.

Obstaja pa tudi seznam zavržne-nih prizivov. Doslej so zavrnili pri-zive naslednjih oseb:

Giuseppe Barcella, Ivan Muhic, Stefano Pollastri, Marija Rijavec, Mario Corso, Aurora Saurin, Gio-vanni Quinz, Natalina Premrou, Leo Piller, Ivan Sirca, Alberto Castelli, Angelina Bonazzi, Enea Fernani, Elvira Bregantici, Rada-vanka Tumor, Boris Ivan Cumar, I-vanka Turkar, Teresina Alba Lam-po, Celestina Rijavec, Giuseppe Caradossi, Enrichetta Comincio-li, Katia Bančić, Pierina Petričić, Marija Milani, Jožef Bernetič, Dur-lindano Pavan, Romeo Muzzi, Al-bina Jelinčić, Pavla Zorman, Lidia Cidin, Ettore Alberti, Pia Battaino, Mario Ongaro, Luigi Hoffner, Olga Petrovič, August Štemberger, Fri-derik Skupek, Fausta Re, Giovan-battista De Luca, Gianfranco Ca-sati, Giovanni Basso.

Za podrobnejša pojasnila naj se zainteresirani obrnejo na zastop-nike zveze bivših deportirancev v Goricu. V seznamu je precej ljudi, ki živijo na Primorskem v Jugo-slaviji, zlasti na goriškem področju.

PRIČENJA SE TRADICIONALNI «GORIŠKI SEPTEMBER»

Konec tedna v Gorici folklorni festival v sredo pa kongres o ljudskih običajih

Sodelovali bodo strokovnjaki iz Slovenije in iz drugih evrop-skih držav - V nedeljo popoldne folklorni sprevod po mestu

Pričenja se tradicionalni goriški september. V tem mesecu bomo i-meli v Gorici vrsto ljudskih prire-ditev, ki so postale že kar tradic-ionalne in ki privlačajo, zlasti v Gorici, na katerem bodo razpravl-jali o vlogi folklorne in ljudskih o-bičajev. Sodelovali bodo strokov-njaki iz Avstrije, Francije, Italije, Jugoslavije, Rumunije, Madžarske in Sovjetske zveze. V znanstvenem odboru sta tudi Slovenca dr. Pav-le Merk in inž. Bruno Ravnikar, med poročevalci pa bodo prof. A-nita Forlani iz Istre, prof. Rado-slav Hrovatin, dr. Marija Makaro-vič in inž. Bruno Ravnikar.

Podrobnejši program prireditve je naslednji: odprtje bo v sredo ob 17.30. Po pozdravih župana in drugih se bo delo kongresa takoj pričelo. V četrtek bodo poročevalci brali svoja izvajanja jutraj in po-poldne (začetek ob 9.30 in ob 16.30), v petek pa bodo predavanja samo jutraj (začetek ob 9.30). Za-ključke bo povzel predsednik znanstvenega odbora prof. Gaetano Pe-rusini. Kongresu bo lahko prisostvo-vala tudi javnost.

Prvi prireditev se prične ta te-den z dnevi, posvečenimi folklori. Folklorni festival se bo pričel v petek, 6. septembra. V veliki telo-vadnici v dolini Korna bo ob 21. uri začetna prireditev, na kateri bodo nastopile dve skupini, ki so delujejo na 5. mednarodnem tek-movanju za pokal «Castello di Go-riška». Nastopi si bodo sledili v soboto popoldne ob 17. uri, zvečer ob 22. uri pa bo ravno tam «Priznik prijateljstva». V nedeljo, 8. septem-bra ob 16. uri bo po glavnih mest-nih ulicah sprevod folklornih sku-pin in godb, ob 18. uri bo v dvo-rani v dolini Korna nagajevanje zmagovalcev tekmovanja, ob 22. u-ri pa bo zaključni nastop zmago-valcev.

Pred festivalom bo v dvorani de-želnihih stanov na goriškem gradu mednarodni kongres o temi «Vloga tekmovalni za ohranitev ljudskih navad». To bo že tretji kongres v Gorici, na katerem bodo razpravl-jali o vlogi folklorne in ljudskih o-bičajev. Sodelovali bodo strokov-njaki iz Avstrije, Francije, Italije, Jugoslavije, Rumunije, Madžarske in Sovjetske zveze. V znanstvenem odboru sta tudi Slovenca dr. Pav-le Merk in inž. Bruno Ravnikar, med poročevalci pa bodo prof. A-nita Forlani iz Istre, prof. Rado-slav Hrovatin, dr. Marija Makaro-vič in inž. Bruno Ravnikar.

Podrobnejši program prireditve je naslednji: odprtje bo v sredo ob 17.30. Po pozdravih župana in drugih se bo delo kongresa takoj pričelo. V četrtek bodo poročevalci brali svoja izvajanja jutraj in po-poldne (začetek ob 9.30 in ob 16.30), v petek pa bodo predavanja samo jutraj (začetek ob 9.30). Za-ključke bo povzel predsednik znanstvenega odbora prof. Gaetano Pe-rusini. Kongresu bo lahko prisostvo-vala tudi javnost.

Jamarska skupina «Kraški krti» priredi od 9. do 29. septembra ja-marski tečaj, ki bo razdeljen na dva dela: teoretični in praktični. Teore-tični del bo v Kulturnem domu v Sovodnjah, praktične vaje pa bodo ob-nele v raznih jamah na goriš-kem Krasu.

Vpisujejo na sedežu SPD v Ulici Malta 2, v Gorici, pri Bogdanu But-koviču v Sovodnjah, pri Dominiku Grilu na Vrhu, pri Jordanu Vižintinu v Dolu, pri Stanku Kosiču v Do-bezdobu. Zanimajočim naj pihotijo z vpisom, ker je število tečajnikov omejeno.

Seja odbora SD Juventina bo na sedežu jutri, v ponedeljek zvečer ob 20.30.

DEŽURNI ZDRAVNIKI
Danes sta v Gorici dežurna zdrav-nika dr. De Grassi in dr. Fabbro (služba velja tudi za Sovodnje in števerjan). Za krminsko področje je danes dežuren dr. Pausi v Sloven-cu. Za področje Ronke — Doberdob je dežuren dr. Verbano jr., v Tr-ziču pa dr. Belci.

V Kulturnem domu v Sovodnjah je bila pred nekaj dnevi seja za-stopnikov Zveze slovenskih prosvet-nih društev v Italiji z zastopniki so-vojenjske občine z županom Jo-žefom Češcutom na čelu. Pogovar-jali so se o pripravah za sko-rajšnjo proslavo 50-letnice ustanov-itve združenja športnih društev, ki bo v Sovodnjah od 4. do 6. oktobra letos. Proslava bo zajela slovensko mladino v vsem zamejstvu. Pri njej bodo sodelovala številna slovenska prosvetna društva. Pri zaključni prireditvi bo sodelovala tudi so-vojenjska uprava in župan Češcut je obljubil popolno podporo občine. Na že omenjenem sestanku je pred-nik Zveze slovenskih športnih društev Dino Roner obrazložil po-drobni program prireditve. Na naši sliki so udeleženci sestanka v So-vodnjah.

Obvestilo Kmečke zveze

Kmečka zveza v Gorici obvešča vse vinogradnike, da morajo naj-kasneje do 6. septembra predložiti prijavo količine vina, ki so ga i-meli v zalogi dne 31. avgusta 1974. Prijave, naslovljene na županstvo, je moč sestaviti v pisarni Kmečke zveze v Ulici Malta 2. Prijavo je treba vsakomur izpolniti in jo od-dati, kajti občina ne bo izdala spremnega izkazila za prodajo vi-na tistim, ki se ne bodo odzvali gornjemu vabilu. Kršilci bodo tudi kaznovani po zakonu.

PRIČENJA SE TRADICIONALNI «GORIŠKI SEPTEMBER»

Konec tedna v Gorici folklorni festival v sredo pa kongres o ljudskih običajih

Sodelovali bodo strokovnjaki iz Slovenije in iz drugih evrop-skih držav - V nedeljo popoldne folklorni sprevod po mestu

Pričenja se tradicionalni goriški september. V tem mesecu bomo i-meli v Gorici vrsto ljudskih prire-ditev, ki so postale že kar tradic-ionalne in ki privlačajo, zlasti v Gorici, na katerem bodo razpravl-jali o vlogi folklorne in ljudskih o-bičajev. Sodelovali bodo strokov-njaki iz Avstrije, Francije, Italije, Jugoslavije, Rumunije, Madžarske in Sovjetske zveze. V znanstvenem odboru sta tudi Slovenca dr. Pav-le Merk in inž. Bruno Ravnikar, med poročevalci pa bodo prof. A-nita Forlani iz Istre, prof. Rado-slav Hrovatin, dr. Marija Makaro-vič in inž. Bruno Ravnikar.

Podrobnejši program prireditve je naslednji: odprtje bo v sredo ob 17.30. Po pozdravih župana in drugih se bo delo kongresa takoj pričelo. V četrtek bodo poročevalci brali svoja izvajanja jutraj in po-poldne (začetek ob 9.30 in ob 16.30), v petek pa bodo predavanja samo jutraj (začetek ob 9.30). Za-ključke bo povzel predsednik znanstvenega odbora prof. Gaetano Pe-rusini. Kongresu bo lahko prisostvo-vala tudi javnost.

Jamarska skupina «Kraški krti» priredi od 9. do 29. septembra ja-marski tečaj, ki bo razdeljen na dva dela: teoretični in praktični. Teore-tični del bo v Kulturnem domu v Sovodnjah, praktične vaje pa bodo ob-nele v raznih jamah na goriš-kem Krasu.

Vpisujejo na sedežu SPD v Ulici Malta 2, v Gorici, pri Bogdanu But-koviču v Sovodnjah, pri Dominiku Grilu na Vrhu, pri Jordanu Vižintinu v Dolu, pri Stanku Kosiču v Do-bezdobu. Zanimajočim naj pihotijo z vpisom, ker je število tečajnikov omejeno.

Seja odbora SD Juventina bo na sedežu jutri, v ponedeljek zvečer ob 20.30.

DEŽURNI ZDRAVNIKI
Danes sta v Gorici dežurna zdrav-nika dr. De Grassi in dr. Fabbro (služba velja tudi za Sovodnje in števerjan). Za krminsko področje je danes dežuren dr. Pausi v Sloven-cu. Za področje Ronke — Doberdob je dežuren dr. Verbano jr., v Tr-ziču pa dr. Belci.

NA POVRATKU S TEKMOVANJA V AREZZU

Prodoren uspeh koncerta madrigalistov iz Brna

Številno občinstvo na goriškem Gradu je goste nagradilo z navdušenimi aplavzi

Domov grede z zborovskega tek-movanja v Arezzu se je predinoč-nim pomudil pri nas tretji nagra-jenec iz polifonije. Gre za madriga-list iz Brna, ki so nam v okviru kulturnih izmenjav med Gorico in Češkoslovaško postregli z odličnim koncertom na goriškem gradu.

Program je bil precej zahteven že po svojem obsegu, saj je predi-deval polifonske skladbe od 16. sto-letja pa do danes. Pa tudi v vsebin-skem pogledu so se madrigalisti spopadli z dokaj različnimi «argu-menti».

V interpretativnem oziru nas je predvsem presenetila «Missa quinti toni» skladatelja Orlanda di Lassa in pa Reznickova «Kozmična pesni-ter». (Vmes je bilo seveda nekaj izredno prijaznih skladb, tako Schützova «Cantate Domino», Gal-lusovi «O mors» in «Musica noster amor», Dvorakova «Linder kamen herab» in pa Sukova «Meine Mut-ter»). Tu je zbor izpričal ne le svo-jo zvočno zmogljivost in sočnost, pa tudi svojo globljo osebnost, se pravi izredno interpretativno rafini-ranost in dognanost.

V mešanem zboru številno pre-vladujejo ženski glasovi. Pri tem pa se zdi, da jim je dirigent Josef Pančík poveril tudi v izraznem po-gledu vodilno vlogo. Tako je prišlo do svojeke zlosti, kjer smo bili deležni nenavadnih, a povsem ute-meljenih zvočnih premikov in učin-kele v zboru govornici, ki je lastna samo češki zborovski kulturi in pri kateri se lahko zgledujemo v vsa-kem primeru. Še posebej bi se spla-čalo razmišljati o vlogi ženskih gla-sov, tako sproščenih in gibčnih in obenem tako zgornjih in nev-siljivih.

Prav tako velja podčrtati Pančí-kov razgledanost in tenkočutnost ter prirojen smisel za ubranost. Verjetno, da sta si dirigent Pančík in skladatelj Rezníček (svojo Koz-mično pesnitev je pel v zboru neke med tenorji) še posebno med seboj navezava, vsaj tako bi lahko skle-pali iz izvedbe Rezníčkove jedrnat-e in pretresljive pesnitve: sicer ne bi iznenada tako preprosto. Želo številno in pozorno občinstvo je dirigenta in zbor nagradilo, Rezníčka pa dobesedno obsulo z aplavzi.

m. r.

V OKVIRU TEČAJA V CEDADU

Koncert komorne baročne glasbe

Začetek tečaja komorne baročne glasbe v prireditvi Zdrženja «Musica antiqua», je spremljal koncert komornega orkestra Glasbene mati-ce iz Trsta. Lepo uspeša prireditev je bila v veliki dvorani kolegijskega «Paolo Diacono» v Cedadu, v kater-em ima tečaj začetni sedež.

Program je bil zelo zanimiv in je poleg «Intrade» in «Coutentes» slovenskega skladatelja Poša iz za-četka 1600, obsegal tudi Telemannovo suito v a molu za kljunasto flavto in J. S. Bacha suito v ha molu za prečno flavto. Obe suiti predstavljata isto odobje v razvoju glasbenega okusa srednje Euro-pe v prvih desetletjih 1700, na ka-terega je vplival nov francoski «gal-lantini» slog. Vsaka od obeh skladb predstavlja temeljno delo glasbene literature za ustrezajoči solistični glasbilo. Pristop k Bachu in Tele-mannu je na občuten in visoko kva-liteten način opravil flavtist Miloš Pahor, ki je za to priložnost tudi vodil orkester, kot je par bilo v navadi takratne dobe. Za izredno zahtevnega programa ima veliko za-slugo tudi klavičembalistka Dina

Šolske vesti

Ravnateljstvo gimnazije-liceja «Pri-mož Trubar» v Gorici sporoča, da se bodo popravni izpiti pričeli 5. septembra ob 8.30 z naloge iz la-tinsčine. Ostali spored izpitolov je na ogled na oglasni deski liceja.

Ravnateljstvo državnega učilišča «Simon Gregorčič» v Gorici sporoča, da se bodo popravni izpiti pričeli dne 5. septembra ob 8.30 z naloge iz italijanščine. Ostali spored izpitolov je na ogled na oglasni deski učilišča.

V slovenskih šolah se bodo popravni izpiti pričeli v torek, 3. septembra.

Slama in drugi godbeniki «continuo». Na koncu koncerta je pozorna pu-blika s toplimi aplavzi nagradila vse izvajalce.

Cikel koncertov, ki bodo spre-mljali tečaj baročne komorne glas-be, se bo nadaljeval 3. septembra s ki-taristom G. L. Fio, 6. septembra s sopranistko Irmo Bozzi Lucca, flavtistom M. Pahorjem in klavičem-balistko Dino Slamo, ter 13. decem-bra z zaključnim koncertom udele-žencev tečaja.

R. P.

Rudolf Saksida razstavlja

Goriški slikar Rudolf Saksida bo danes ob 11. uri odprl razstavo svoj-ih najnovejših slik v galeriji «Il Torchio» v Ulici Mameli. Saksida že dolgo ni razstavljal v Gorici, za-to vabimo vse ljubitelje umetnosti, da si njegovo razstavo ogledajo. Odprta bo petnajst dni.

Izleti

SPD sporoča, da bo javljeni dru-žinski izlet 15. septembra. Podro-bnejša pojasnila na sedežu v Gorici, Ul. Malta 2.

SPD priredi v nedeljo, 8. septembra, ob «Dnevu planincev», vzpon na Po-rezen (transverzala). Dostop s Pe-trova Brda. Informacije na sedežu.

Kino

Gorica

VERDI 15.30—22.00 «Flavia la mo-naca musulmana». F. Bolkan in F. Carinelli. Barvni film. Prepove-dano mladini pod 18. letom.
CORSO 15.30—22.00 «Azione esecuti-va». B. Lancaster in R. Ryan. Barvni film.
MODERNISSIMO 15.30—22.00 «L'at-tentato». G. M. Volonté in G. L. Trintignant. Barvni film.
VITTORIA 15.30—22.00 «La profana-zione». J. Sorel in S. Stefanelli. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
CENTRALE 15.30—21.30 «Pasqualino Cammarata, capitano di fregata». A. Giuffrè in A. Flori. Barvni film.

Tržič

AZZURRO 16.00—22.00 «Il prete spo-sato». Barvni film.
EXCELSIOR 14.00—22.00 «Un duro al servizio della polizia».
PRINCIPE 16.00—22.00 «Ciborg, an-no 2087... metà uomo metà macchi-na programmato per uccidere». Barvni film.
S. MICHELE 14.00—22.00 «King Kong contro Goodwill».

Nova Gorica

SOCA «Danes meni, jutri tebi», ita-lijanski barvni film, ob 16.00, 18.00 in 20.00.
SVOBODA «Kapetan Slaughter», ita-lijanski barvni film, ob 16.00, 18.00 in 20.00.
DESKLE «Zakaj te očka pušča sa-mo», ameriški barvni film, ob 17.00 in 19.30.
RENCE «Predstava Hamleta v Mr-duši Donja», jugoslovanski barvni film, ob 16.00 in 20.00.
PRVACINA «Lady poje blues», ame-riški barvni film, ob 16.00 in 20.00.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes je ves dan in ponoči dežurna lekarna Tavasani, Korzo Italija 10, tel. 2576.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
Ves dan in ponoči je odprta le-karna Centrale, Piazza Repubblica, tel. 72341.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega

Leopolda Pelicon

s Peči, se iskreno zahvalujemo pev-skemu zboru «O. Zupančič» iz stan-dreža, g. župniku in vsem, ki so z nami sočustvovali.
Žena Alojzija, sinova Izidor in Pino ter hčerka Bruna z družinami
Peč, 1. septembra 1974

SLOVENSKI DIJAŠKI DOM «SIMON GREGORČIČ» GORICA

Ul. Montesanto 84, tel. 834-95

Obveščamo vse zainteresirane, da je v teku vpisovanje za šolsko leto 1974-75. Prošnje je treba vložiti na tajništvo doma vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Ravnateljstvo

OB PRISOTNOSTI SLOVENSKEGA PARTIZANOV

V vasi Matajur odkritje spomenika padlim borcem

Govorila bosta podtajnik, poslanec Bruno Lepre, in posla-nec iz Slovenije Tine Remškar. Sledil bo kulturni spored

V vasi Matajur pod istoimenskimi hribom v Beneški Sloveniji bo do danes zjutraj svečano odkril grobnico - spomenik 17 padlim partizanom. Osvrednja svečanost se bo pričela ob 10.30 z mašo, medtem ko bodo spomenik odkrili ob 11. uri.

Na sporedu so govori predsedni-ka pokrajinskega odbora ANPI iz Vidna Federica Vincenzina, v i-menu slovenskih partizanov bo spre-govoril poslanec Tine Remškar, u-radni govor pa bo imel socialistični podtajnik Bruno Lepre, doma iz Karnije (ta je govoril že ob od-kritju spomenika na Vrhu). Govoril bo tudi predsednik gorske skupnosti Nadiških dolin Angelo Salva-gno. Kulturni program bodo izvedli Brški oktet, pevski zbor iz Kobari-rida in domača mladina, ki bo re-citirala v obeh jezikih.

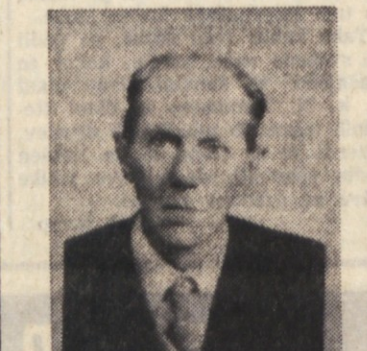
Ob tej priložnosti bodo podelili 50 garibaldinskih zvezd za zasluge v partizanski borbi in za povojno krepitev prijateljstva ob meji. Pet-intrideset zvezd bodo podelili jugo-slovanskim predstavnikom, 15 pa italijanskim.

Med padlimi, ki jih bodo danes počastili, je bilo 13 slovenskih partizanov, trije garibaldinci in en če-rcenec, ki je prišel k partizanom ko je zbežal iz vojnega taborišča. Pa-dli so na Matajurju v spopadu z nacistično vojsko.

Usodni korak v umobolnici

Včeraj popoldne ob 15.30 se je iz prvega nadstropja goriške umobol-nice vrzel v prazno 44-letni bolnik Ennio Mignucci, ki je bil v zavodu na zdravilnem kot prostovoljni bol-nik od leta 1969. Mignucci je včeraj popoldne po kosilu bral kot po na-vadi časopis in spil kavico v ba-ru bolnišnice, nato je odšel v spal-nico, kjer je skočil skozi okno in z glavo udaril ob kamnita tla. Ta-koj so ga odpeljali v bližnjo civilni bolnišnico, kjer je službojuči zdravnik ugotovil njegovo hudo sta-nje, zato so ga takoj odpeljali na nevrokirurški oddelek videmske bol-nišnice, v Videm pa je prišel že mrtev. Mignucci je prišel v Gorico leta 1969. V goriški bolnišnici so ga večkrat odpustili, sicer pa se je vedno vrnil. Doma je iz Genza-va pri Rimu in pred letom 1969 je

Na Peči je umrl Leopold Pelicon

V petek popoldne so na Peči pri Sovodnjah spremili na zadnji poti domačina Leopolda Pelicon. Sta-noval je z družino pri cerkvi na Številki 29 in je bil star 67 let. Zaradi zdravstvenega hiranja za-ri posledic dolgotrajne službe v tr-ziščni ladjedelnici je bil predčasno upokojen. Nekaj let je bil tudi raz-našalec Primorskega dnevnika na Peči. Zapušča ženo Alojzijo ter po-ročene sinova in hčerko, katerim izrekamo ob izgubi dragega moža in očeta naše sožalje. Ob odprtini grobu so mu zapeli dve žalostni pevcu zbora «Oton Zupančič», v ka-terem poje tudi pokojnikov sin Iz-i-dor. Odbor društva «Oton Zupan-čič» in pevci izražajo družini glo-boko sožalje.

Cestna nesreča pri Peči

Na križišču državne tržaške ce-ste s cesto, ki pelje na Peč, sta v petek zvečer trčila mopedit Ric-cardo Stanzani iz Ul. 4. novembra Kogoj iz Ul. Buonarroti 22. Stanza-ni se je prevrnil in so ga odpeljali na goriško bolnišnico. Ozdravel bo v desetih dneh.

● 16-letna dijakinja Ermenegilda Na-nut iz Ulice Garzaroli 107 bo ležala pet dni zaradi poškodb na levi no-gi, ki jih je dobila pri trčenju vo-zila na križišču Korza Italija — Ul. Bellini v petek zvečer.

horoskop horoskop horoskop horoskop horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) S preveliko trmo boste kaj malo opravili. Bodite zato pripravljeni tudi na kak neuspeh, ki ga pa ne pripisujte nikomur. Dobre možnosti za osebo uveljavite, vendar brez materialnih koristi. Tudi v čustvenih odnosih bo prišlo do nekih novosti. Glede zdravja boste v splošnem zadovoljni.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Na pot boste šli ali boste dobili obisk od daleč. Pripravljeni bodite na spopad s poslovnimi tekmeci ali z ljudmi, s katerimi delate. Nekaj nenavadnega vam bo preprečilo normalen potek dogodkov. Svojih misli ne obsejate na veliki zvon. Nekaj preveč ljubosumnosti. Zdravje skoraj dobro.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Dobili boste obisk, ki vas bo močno presenetil in vam pokvaril načrte. Tudi v poslih vam bo šlo nekaj narobe, vendar se boste kmalu opomogli in celo povečali svoje materialne uspehe. Ne bo pa tako vse gladko in ljubezni, kjer se nekdo začneja kajati. Prehlad in velika nervoza.

VELJAVEN OD 1. DO 7. SEPTEMBRA 1974

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Delovni tovariši ali poslovni ljudje, s katerimi ste v stiku, začnejo biti nezaupljivi. Zganiti se bo treba, da vam uspeh, ki vam je malone zagotovljen, ne uide. Izkoristite sedanjo konjunkturo in si utrdite položaj. Družinsko razmerje ni takšno, kot bi bilo želeli. Dobro počutje.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Nekoliko zabrisani boste, ker vam ne bo vse teklo kot si želite. In vendar bodo rezultati kar dobri, celo več kot normalni. Dobili boste neko priznanje, ki ga niste pričakovali in vam bo to prav delo. Uveljavili se boste tudi v družbi, kjer se boste z nekom spoznali. Malo revme.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Zadeli boste s svojimi idejami in načrti, toda ne računajte, da bodo rezultati vaši. Nekdo vam bo pravočasno pomagal ter vas rešil iz skorajšnjega poloma. V čustvenih odnosih bo ozaželo nekoliko napeto in prišlo bo tudi do nesporazumov, ki pa jih boste kmalu razčistili. Glavobol.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Če boste trdovratno vztrajali pri svojih idejah, boste ne samo izgubili zaupanje pri svojih sodelavcih, ampak tudi tvegate v izvedbi prvotnega načrta. Vaša intuicija vam bo pomagala pri odkritju iskrenosti neke osebe, ki vam je bila zelo pri srcu. Obeta se vam prijetno potovanje in odhidi.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 23. 11.) Za izpeljavo nekega načrta boste morali na pot. Toda to naj vam ne bo odvčel, saj vam bodo končni rezultati pokazali, da ste se odlično izkazali. Potovanje bo pa še posebno koristilo, ker boste srečali osebo, s katero boste navezali tesnejše stike. Treba bo stopiti k zdravniku.

STRELEC (od 23. 11. do 22. 12.) Na delovnem mestu bo prišlo do važnih razgovorov z vplivnimi osebami. Na počil je trenutek, da brez premislekov odkrijete svoj načrt, ki vam bo zagotovil takojšnje napredovanje. Dobro se boste razumeli z osebo, ki ste jo pred kratkim spoznali. Pazite, da se ne prehladite.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Prosili vas bodo za razne usluge, toda bodite previdni. Trenutek je ugoden za sklepanje prijateljstev, ki bodo dolgo trajala. Dobili boste nepričakovan obisk, ki vas bo razveselil. Odnosi v družini bodo dobri, če boste znali biti potrpežljivi. Zdravstveno stanje zadovoljivo.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Vaš gmotni položaj bo ugoden in dosegli boste kak uspeh, toda ne zanašajte se preveč na srečo. Čas za sklepanje finančnih poslov. V vse imeli nekaj čezav, vendar jih boste premostili. Pozor pred nekatere neznanci. Potrebni ste počitka.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Uresnili boste namen, za katerega ste potrošili precej sredstev. V uradu, kjer ste zaposleni, boste imeli težave s predstojniki. Prišli boste v spor z ljubljeno osebo, ki pa ne bo dolgo trajal. Vesel dogodek v družini, ki vam bo povrnil voljo do življenja. Mucile vas bodo prebavne motnje.

KRIŽANKA... z našim krajem

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11			12					13	
14			15					16	
			17					18	
19	20			21				22	
23			24					25	
26			27					28	
29			30					31	
			32					33	
			34					35	
36				37				38	
39				40				41	
42								43	

Rešitev križanke bo v torkovi številki

VODORAVNO: 1. Prvi mož, 4. 21. John iz Hollywooda, 23. Trščica, 24. Tretji mesec v letu, 25. Italijansko ime, 13. Pomladanska, mla, 14. Sigilli loco, 15. Morskega, 27. Poljana, travnik, 28. Kos, 29. okusa, 16. Daniele, beneški dož, 30. Znak za prvo celjo, 30. Vlada med 17. Ime ameriškega komika Laurela, 18. Zensko ime, 19. Književno delo, 20. Zamejska vas, 33. Prosvetni delavec

iz «našega kraja», 34. Istrsko mesto, 35. Znana voluhka iz 1. svetovne vojne, 36. Grški zakonodajalec, 37. Italijanska črka, 38. Slovenska politična stranka, 39. Zmerno nizka temperatura, 40. Kraj pri Postojni, 41. Življenjska več, 42. Otrok z dokončno stopnjo rasti, 43. Pristanišče v južni Italiji.

NAVPIČNO: 1. So se borili v «našem kraju», 2. Vas pri «našem kraju», 3. Ime ameriškega gangsterja Caponeja, 4. Del roke, 5. naš, 6. Znak za prvo celjo, 7. Konj ali vol značilne barve, 8. Češki atlet, 9. Natančna slika, prikaz, 10. Značilni kontovski priimek,

Pri 90 letih je srce najtežje

Znano je, da kapaciteta srca upade s starostjo. Upadanje njegove zmogljivosti se začne že v 30. letu življenja in znaša okoli 1 odst. letno, medtem ko v starosti človek slednjič umre, ko mu srce preneha slediti. Prej so mislili, da je srčna mišica odgovorna za to delovno prekinitev glavnega motorja v organizmu, ker se počasi troši in tako stalno zmanjšuje tudi srčna moč. Patolog prof. J. Linzbach iz Goettingena je nedavno dokazal, da teorija ni pravilna, ker je s šestdesetimi leti iz vsega sveta preverjal težo srca in zapisnike o srcu 4000 moških in 3 tisoč žena od prvega do stotega leta starosti.

Izkazalo se je, da v prvih treh desetletjih življenja teža srca narašča. Pri tem se enakomerno veča, pri moških za 2 g, pri ženskah pa za 1,5 g letno. Šele ko človek preseže 90 let življenja, začne srce izgubljati težo, tako da ima v 100. letu srednjo vrednost tridesetletnika.

Torej se močno upadanje srčne zmogljivosti ne more pripisati atrofiji mišice. Toda zato se na starem srcu že z golim očesom ugotovijo bolezni spremembe. Medtem ko so pri tridesetletniku te spremembe še minimalne, so pri 70 do 80 letnikih patologiji takoj ugotovili vidne spremembe.

CIRIL GALE: OBROČ SMRTI

ZDAJ SE JE NA VSEH KONCIH VNEL DIVJI BOJ...

V NAPAD JE KRENILA SE NEMŠKA GLAVNINA S TANKI...

7. IVAN TAVČAR: CVETJE V JESENI

Ko se je sok na mizo postavil, je pričel: «Kaj veste vi, ki na svetu niste nič skusili in ki tudi nič ne veste!»

«Povej nam kaj!» je prosila Liza, ki se očividno z Danijelom še ni bila sprijaznila.

«Veliko ti lahko povem» se je odrezal Jakopin.

«Najlepše, kar je bilo, je bilo v Brešiji. Tam so nas puntarji nekaj komandirali, in grof Radeczi — Jakopin maršalovega imena ni mogel drugače izgovoriti — «je dejal: Fantje, pojdemo iz mesta! Tisti dan me je imel profos v rokah, ker sem bil svojemu koprolu nekaj nepokorščine izkazal. Po ulicah smo se gnetli in ti vrage so s strel in iz oken na nas streljali. Da, tako je bilo!»

«Pa ste vendar nazaj streljali?» se je vmešal Danijel.

Jakopin ga je zavrnil: «Molči, ki nič ne veš! Gori je tičal Lahonček in na nas je streljal, da se je vse kadilo okrog njega. Za božjo voljo sem prosil profosa, da naj mi da puško v roke. Da mi jo! Treski in še danes ga vidim, kako je omahnil, zdrsnil po strehi in nato tlesnil na kamen, da je vse okrog škropilo. Lepo je bilo! In potlej smo šli v Mantovo.»

«Kaj je Mantova?» vpraša Liza.

Takrat se je Jakopin repenčil, kakor se repenči petelin

Barba, Presečnikova žena (Stefka Drolčeva v filmu)

NEDELJA, 1. SEPTEMBRA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

11.00 Maša

12.15 Nabožna oddaja

12.15 Kmetijska oddaja

12.15 Oddaja pripravil Roberto Bencivenga

18.15 PROGRAM ZA MLADINO

UFO: Izvenčutna dojemanja

Sedma epizoda

19.00 Profesor Boltežar

19.15 Napoved programa za prihodnje dni

19.35 Športni dnevniki

20.00 Vremenska slika

20.00 DNEVNİK

20.30 LUCIEN LEUWEN

Peta epizoda nadaljevanke po Stendhalovem romanu

21.40 Športna nedelja

22.35 PRIGODE SHADOKOVH

Tretje nadaljevanje

23.00 Slikanica, ki jo je pripravil Jacques Rouxel

DNEVNİK

Vremenska slika

DRUGI KANAL

18.00 EVROPSKO PRVENSTVO V LAHKI ATLETIKI

Prenos v evroviziji iz Rima

Otoritene svečanosti

DNEVNİK

GLASBENA PRIREDITEV

Oddaja vodi Memo Remigi ob sodelovanju Albine Martano, sodeluje ansambel, ki ga vodi Giggi Cicchellero

22.10 SEDMI DAN

Kulturne aktualnosti

22.50 Napoved programa za prihodnje dni

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

10.15 E. ZOLA: V KIPEČEM LONCU

Nadaljevanje

11.15 Kmetijska oddaja

12.20 Otroška matineja: Družina Smola — Po neznani delti

13.15 DNEVNİK

15.30 Mešani ženski in moški zbor iz Postojne

SVETOVNO PRVENSTVO V BOKSU

Reportaža iz kubanskega glavnega mesta

18.55 DNEVNİK

19.00 Moda za vas: Nasveti in priporočila

19.10 JUBAL, igrani film

20.45 Risanka

21.00 DNEVNİK

21.25 Tedenski zunanepolitični komentar

21.40 Znamenite pustolovščine: JACQUELINE BAVARSKA

22.35 OTOK VIS 1944

23.25 DNEVNİK

23.40 Športni pregled

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

20.45 Festival otroških in mladinskih pesmi

21.15 Pregled tedenskega programa

21.30 TRINIDAD — Celovečerni film

22.00 Koncert z jazzovskega festivala 1974

TRST A

8.15, 13.15, 20.15 Poročila; 8.05 Slovenski motivi; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Brahmsova sonata št. 1; 11.15 Mladinski oder: Monika potuje na Madagaskar; 12.00 Nabožna glasba; 12.30 Staro in novo v zabavni glasbi; 13.00 Karakteristični ansambli; 13.00 Glasba po željah; 15.45 Ennio Flaiano: Prekinjeni razgovor - radijski odsek; 17.15 Plesna glasba; 18.00 Glasba in šport; 19.00 Znani motivi; 19.30 Sodobni suni; 20.00 Šport; 20.45 Pratika; 22.00 Nedelja v športu;

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.30 Jutranja glasba; 10.50 Orkestri lahke glasbe; 12.00 Najbolj popularne plošče; 14.00 Neapeljske popevke; 15.00 Znane popevke; 15.20 Odrska glasba; 18.00 Koncert nagrajenih zborov v Arezzu; 19.20 Plesna glasba; 20.00 Musical z Julo De Palmu;

SLOVENIJA

8.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 23.00 Poročila; 8.30 Za kmetijske proizvajalce; 9.10 Igra za otroke; 9.40 Skladbe za mladino; 10.05 Še pomnite, tovariši...; 12.20-14.00 Naši poslušalci čestitajo; 14.15 Obvestila in zabavna glasba; 15.05 Humoreska tega tedna; 15.25 Ob lahki glasbi; 16.10 Nedeljska reportaža; 16.30 Popularne operne popevke; 17.00 Poskočnice; 17.30 Pesem sledi pesmi; 18.00 Koncert lahke glasbe; 18.35 Glasba po željah; 19.45 Ansambel Borisa Franka; 20.00 Nedelja na športnih igriščih; 20.30 Prenos RL;

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 19.30, 21.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.00 Jutranja glasba; 9.00 Glasbeno-govorni spored; 10.30 Dogodki in odmevi; 10.45 Glasba in nasveti; 12.10 Glasba po željah; 12.35 Zunanepolitični pregled; 14.00 Najbolj popularne popevke; 17.00 Poskočnice; 17.30 Pesem sledi pesmi; 18.00 Koncert lahke glasbe; 18.35 Glasba po željah; 19.45 Ansambel Borisa Franka; 20.00 Nedelja na športnih igriščih; 20.30 Prenos RL;

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 3. DO 7. SEPTEMBRA 1974

TOREK, 3. septembra

16.50 Evropsko prvenstvo v atletiki: Prenos iz Rima; 19.15 Obzornik; 19.30 Potujemo v naš svet: Bili smo v vesolju; 19.55 Praznovanje - drugi del; 20.20 Moški komorni zbor iz Celja, ki ga vodi E. Kunej; 21.00 Dnevnik; 21.35 Aktualna tema; 22.00 M. de la Roche: Whiteoaki z Jalne; 22.50 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV

16.55 Evropsko prvenstvo v atletiki; 21.00 Otroški kotiček; 21.15 Dnevnik; 21.30 Billy lažnivec - igrani film; 23.00 Evropsko prvenstvo v atletiki - Prenos iz Rima.

SREDA, 4. septembra

17.00 Risani film «Družina Smola»; 17.30 Evropsko prvenstvo v atletiki, v odmoru 18.50 Obzornik; 20.45 Risanka; 21.00 Dnevnik;

ČETRTEK, 5. septembra

19.05 Obzornik; 19.20 Svet v vojni - serijski film; 20.15 Po sledih napredka; 21.00 Dnevnik; 21.30 Kam in kako na odhidi; 21.40 J. Mach: Mavrica - TV nadaljevanje; 22.20 Bolgarija danes - dokumentarec; 22.50 Nocturno: Knjiga in še več kot to; 23.05 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV

21.00 Otroški kotiček - risanke;

PONEDELJEK, 2. SEPTEMBRA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

18.15 PROGRAM ZA MLADINO

Igra stvari

18.45 Slike iz sveta

19.15 SPORTNI DNEVNİK

Italijanske kronike in Vremenska napoved

20.00 DNEVNİK

20.40 LA FOSSA DEI SERPENTI

Film, ki ga je režiral Anatole Litvak, v glavnih vlogah igrajo Olivia De Havilland, Mark Stevens, Leo Genn, Celeste Holm, Glenn Langan, Leo Patrick itd.

22.30 EVROPSKO PRVENSTVO V LAHKI ATLETIKI

Prenos v evroviziji iz Rima

23.00 DNEVNİK

Vremenska slika

DRUGI KANAL

16.55 EVROPSKO PRVENSTVO V LAHKI ATLETIKI

Prenos v evroviziji iz Rima

20.30 DNEVNİK

Posebne reportaže za nagrado Italija

JAPANSKA: HIROŠIMA, NEKEGA POLETJA

Delo je napisal Hiroši Ogava

22.00 ZBOROVSKO PETJE

Mednarodno polifonsko tekmovalstvo «Guido d'Arezzo»

Na sporedu je zaključni večer tega mednarodnega pevskega tekmovalstva, katerega so se velikokrat udeležili slovenski pevski zbori iz matične domovine in tudi kak naš zamejski pevski zbor. Letos nas v Arezzu ni bilo.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

16.55 EVROPSKO PRVENSTVO V LAHKI ATLETIKI

Prenos v evroviziji iz Rima, od 19.25 do 19.40 Obzornik

20.05 Po neznani delti

Didaktični film

20.30 KOZJANSKO DANES

21.00 DNEVNİK

21.30 S. GRUM: JOSIPINA

V TV igri «Josipina» je scenarist združil pripovedne seste vine več Grumovih novel, ki pa obravnavajo isto idejo, nam reč občutja življenjske osamljenosti.

22.30 Ne prežite

Filmsko gledališče

22.55 DNEVNİK

23.10 EVROPSKO PRVENSTVO V LAHKI ATLETIKI

Posnetek iz Rima

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

16.55 EVROPSKO PRVENSTVO V LAHKI ATLETIKI

Prenos v evroviziji iz Rima

21.15 DNEVNİK

21.30 GEPARD — BLISKOVITI LOVEC

Film iz serije Enciklopedija živali

22.00 Kmečka ženska

Dokumentarna oddaja

22.30 Burt Bacharach show

Zabavno-glasbena revija

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Opoldne v Jami; 13.30 Glasba po željah; 14.30 Pregled slov. tiska v Italiji; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Čajkovski, suita št. 3; 19.20 Jazzovska glasba; 20.00 Športna tribuna; 20.35 Tolmilski upor v dokumentih goriskega arhiva;

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 19.30, 21.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja glasba; 9.30 Pisan glasbeno govorni spored; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Športni ponedeljek; 15.00 Slavne klavirske skladbe; 15.45 Ploščice; 17.15 Poskočnice; 18.00 Glasbeni mozaike; 18.45 Športni pregled; 19.00 Izložba hitov; 20.00 Od Triglava do Jadrana; 20.30 Prenos RL;

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba;

SLOVENIJA

7.30, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.00 Poročila; 7.50 Rekreacija; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Pisan svet pravljic; 10.20 Pesmice na potepu; 10.40 Zabavni orkestri; 11.15 Za vsakogar nekaj; 12.20 Z nami doma in na poti; 13.30 Kmetijski nasveti; 14.15 Zabavna glasba; 14.30 Priporočila vam...; 15.10 Amaterski zbori pojo; 15.30 Naši poslušalci čestitajo; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.40 Orkester Rias; 17.45 Moda za vas; 19.00 Aktualnosti; 19.45 Kulturni globus; 20.00 Lahko noč, otroci!; 21.00 Stereofonski operni koncert; 23.30 Zvočne kaskade; 23.15 Popevke se vrstijo;

na gnoju.

«Mantova je mesto; ajne greze festunk, ajne greze boser.»

Ta «greze boser» se mi je zagrizel v uho tako, da nisem mogel zadržati smeha.

«Le smejaj se,» se je zatogotil Jakopin, «dobro pa je le, če človek nemško govori!»

Ker je bilo mleko pozajeto, je družina vstala in odšla. «Kje pa je Meta?» vprašam gospodinjo.

«Pri ognjišču je jedla,» odgovori mati, «in sodim, da jo je malo sram pred tabo.»

«Sina je danes,» pristavi Boštjan, «in kadar jo prime tak dan, ni izhajati z njo.»

Gospodinja ga je zavrnila: «Ne bodi prehud z njo! Ni posebnega zdravja in hitre jeze je tudi.»

«Kar ima od tebe,» je dodal gospodar zadovoljno.

Hišna vrata so se lahko odprla; gospodar in gospodinja pa sta utihnila. Nekaj časa je obstala, nato se je približala peči, da je stopila vsa njena postava na svetlo. Takoj sem videl, da je še pol otroka, pol device, torej najlepša stvaritev, s katero je osrečil Bog zemljo in moške na nji. Visoka je bila kot klas na njivi. Obrazu še nisem mogel opaziti, ker je imela ruto tako zavezano, da ga je z njo skrivala.

«Sem pojdi, Meta!» sem jo pozval nekoliko osorno.

«Saj grem!» je odgovorila tiho. Nato je pristopila k mizi, sedla na stol in odvezala ruto pod obrazom, da ji je padla na rame.

Na obraz ji je padala polna svetloba. Kako naj vam, ljube prijateljice, popišem ta obraz? To je ravno: ne dá se popisati! Pogledal sem jo, aji takoj je odmaknila oči ter jih dvignila proti stropu. Prešnila me je misel: ta obraz, nebeski Rafael, se je moral nekdaž že zibati pred tvojim duhom! In res, v Bologni je bilo, ko sem kopnel pred Rafaelovo podobo

svete Cecilije! Naša Meta je imela obraz te svete Cecilije. Carobni vtis pa so povečavali svetli, na rdeče spominjajoči lasje, ki so v debelih kitah težili sveto Cecilijo z Jelovega brda.

V meni je vse zakipelo, česar pa nisem smel otroku pokazati. Moja osornost jo je bila prvi hip preplašila, pa se je hitro ojačila. Meni nič, tebi nič je spregovorila:

«Brado pa proč deni! Samo živina ima lase po celi glavi!»

Moja brada, na katero sem toliko ponosen, ni bila vseč temu osatu! To so bile edine besede, ki jih je Meta tisti večer v moji družbi spregovorila.

Spravili so me spat v gorenjo hišo. Lojena sveča se je prižgala, da nam je svetila po temnih stopnicah, in vzeli smo tudi hlapca s seboj, da sem mogel ugasiti luč, kar pri lojeni sveči ni bila malenkost. V gorenji hiši je vse dišalo po žitu. Ondi so stale pregrade, ki niso bile pri Presečnikovih nikdar prazne. Bila je tudi malana. Na vsaki steni se je videla zlata monštranca z belo hostijo, a obdajalo jo je grozde v isti velikosti, kakor so ga nekdaž prinesli iz dežela Kanaana. Tu je stala tudi postelja, široka, da bi bila na njej brez težave vezbala se cela stotinja. Sivo-rdečebel je bila v umetnih štirikotih prevlečena; na sprednji končnici, ravno nad zglavjem, pa je zrla resno in skrbno veliko božje oko, da si brez strahu mogel zaspati pod njegovim močnim varstvom.

Legel sem v posteljo na plevnico, ki je bila za moje kosti precej trda. S hlapcem pa sem stri luč, da je po vsi gorenji hiši neprijetno zadisalo. Ali vendar, kako je bilo prijetno ležati tu! Ze ta zrak — spal sem pri odprtem oknu — mi je napolnil pljuča kakor voljno in rahlo laško olje.

Zadislil sem oči: okrog mene so se sukale zlata monštrance z belo hostijo in spremljali so jih orjaški grozdi, in to v tako živih barvah, kakor jih je vedel zdni vdihniti le samouk, katerega je Poljanski dolini rodil neznanai Divjakov mlin ob bistri Hotoveljsčici.

(Nadaljevanje sledi)

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

BOKS

1. AMATERSKO SVETOVNO PRVENSTVO

JUGOSLOVAN MATE PARLOV SVETOVNI PRVAK
KUBANCI SO OSVOJILI KAR PET PRVIH MEST

Puljski boksač odpravil Karatajeva v drugem krogu po zdravniškem posegu

KOLAJNE SP			
Kuba	5	1	2
SZ	2	2	4
ZDA	1	2	1
Jugoslavija	1	0	2
Uganda	1	0	1
Portoriko	1	0	1
Romunija	0	2	1
Venezuela	0	2	0
Bolgarija	0	1	1
Kenja	0	1	0
Španija	0	0	3
Francija	0	0	1
Panama	0	0	1
Gana	0	0	1
Poljska	0	0	1
Nigerija	0	0	1

HAVANA, 31. — Jugoslovan Mate Parlov je prvi svetovni amaterski prvak srednjetežke kategorije. Parlov je v finalu svetovnega prvenstva premagal sovjetskega boksača Karatajeva, kar je moral ta odstopiti v drugem krogu zaradi zdravniške odločitve.

Na tem prvenstvu so doživeli največji uspeh Kubanci, ki so osvojili kar pet zlatih kolajni. Sovjetska zveza je bila dvakrat prva, po eno zlato kolajno pa so si po leg Jugoslavije priborili še Portoriko, ZDA in Uganda.

Zmaga Mate Parlova je bila prva s zasluženimi, čeprav ji je zdravniška odločitev, da se srečanje prekine po drugem krogu, morda odvela pravo veljavo. Parlov je boksal brezhibno. Že od vsega začetka je jurišal na nasprotnika in mu ni dovolil, da bi se organiziral. Puljski boksač se je proslavil predvsem z izpolnjenimi tehniko, ki jo lahko primerjamo s tehničnim znanjem najboljšega Benvenutija. Prav zaradi tega ni prišel Karatajev do izražanja, saj je Jugoslovan vsakokrat ubranil udarce z desno roko. Sredi prvega kroga je jugoslovanski boksač nekajkrat udaril nasprotnika, ki je začel krvaveti. Sodnik je srečanje prekinil, vendar po posvetovalstvu z zdravnikom je privolil v nadaljevanje dvoboja. V drugem krogu je Parlov večkrat še ostreje obdelal Karatajeva. Sovjetski boksač je začel spet krvaveti, vendar je bila tokrat poškodba resnejša in sodnik je po sklepu zdravnikov prekinil dvoboj in dosodil zmago jugoslovanskemu boksaču. Z osvojitvijo naslova svetovnega prvaka je tako Parlov zmagal že povsod, kjer lahko zmaga amaterski boksač. Osvojil je osem državnih naslovov, petkrat je zmagal na balkanskih igrah, dvakrat je bil prvi na evropskih prvenstvih, enkrat je osvojil naslov mladinske evropskega prvaka, leta 1972 pa je osvojil zlato kolajno na olimpijskih igrah. Z današnjo zmago je Mate Parlov še enkrat dokazal, da je najboljši jugoslovanski boksač vseh časov.

V drugih dvobojih so bili najbolj uspešni Kubanci. Z osvojitvijo petih prvih mest so tako na najboljši način poostili obisk predsednika Castra, ki si je ogledal vse dvoboje. Domačini so osvojili zlate kolajne v papirni kategoriji s Hernandezom, v mušji z Rodriguezem, v veltar z olimpijskim prvakom Correo, v supervelter z Garbeyem in v težki kategoriji s slavnim Stevensonom. Stevenson se je spoprijel z Američanom Sinsonom in je nekoliko »razočaral«, saj je vseh 14.000 gledalcev, ki so do zadnjega kotička napolnili »Colosseum«, pričakovalo, da bo domačin zmagal pred koncem. Sovjetska zveza je osvojila zlato s Solominom v lahki kategoriji in s Riskievim, čigar zmaga pa ni bila preveč prepričljiva.

Za ZDA je bil uspešen črnc Da-vis, ki je bil zelo izčrpan, tako da ga je olimpijski prvak, Sovjet Kuznjecov, le s težavo precizno udarjal.

Presenetili je Kalule iz Ugande, edini afriški boksač, ki je osvojil zlato kolajno na tem prvenstvu. Zelo zanimivo je bilo srečanje s petelinji teži. Portorikan Gomez je s silovitimi udarci poslal domačina Romera na tla in je bil tako edini boksač, ki je v zadnjem večeru premagal domačega predstavnika.

SVETOVNI PRVAKI SO:

papirna kat. Hernandez (Kuba)
mušja: Rodriguez (Kuba)
petelinja: Gomez (Portoriko)
peresna: Davis (ZDA)
lahka: Solomin (SZ)
superlahka: Kalule (Uganda)
velter: Correa (Kuba)
supervelter: Garbey (Kuba)
srednja: Riskiev (SZ)
srednjetežka: Parlov (Jugoslavija)
težka: Stevenson (Kuba)

50-LETNICA PRIMORJA

Dvojna zmaga Vesne

NARAJAJNIKI

Vesna — Domio 2:1 (0:1)
VESNA: Bubičić, Fabbro, Degras, Košuta, Slatič, Nilocic, Russi, gnan, Sossi, Gustin, Pipan, Žerjal.

DOMIO: Giacomini, Vuch, Herva, tich, Del Bello, Giacomini, Peruzzi, Detrina Dangri, Cociani, Bertesina, Palumbo.

STRELEC: v 15. min. Cociani, v 49. min. in v 23. min. Russigian.

SODNIK: Scodellaro, koti 4:3, gledalcev: 150.

V otvoritveni tekmi naračajniškega turnirja je enajsterica Vesne zasluženjo odpravila solidno ekipo Domia. Tekma je bila borbeno že

od vsega začetka. Vrata, predvsem Giacomini, sta bila zelo zaposlena in sta se dobro izkazala. Domio je bil v prvem polčasu spretnejši in je povedel. Vesna je reagirala šele v drugem polčasu in je najprej izenačila, nato pa še povedla.

CLANI

Vesna — Breg 2:0 (1:0)

VESNA: D. Košuta, Visentin, D. Košuta, Botti, Tenze, Skrem, Caharija, Valente, Sims, Grmek, Tence, 12. Bogatec, 13. Zucca.

BREG: Taurian, Slavec, Rodella, Čuk, Sovič, Bandi, Bržan, Krmeč, Jež, Gasperutti, Strnad, 12. Polese.

STRELEC: v 5. in v 83. min. Grmek.

SODNIK: Tarantino. Koti 4:3. Gledalcev: 450.

Enajsterica Vesne je s klasičnim 2:0 premagala pomlajeno vrsto Brega.

Križani so povedli že v 5. min., kar je prisililo Brežane, da so se odprli in skušali izenačiti. Imeli so nekaj zlatih priložnosti, vendar jih niso znali izkoristiti. Nekaj minut pred koncem je dosodil sodnik enajstmetrovko v korist Vesne, ki jo je Grmek realiziral.

H. V.

ATLETIKA

11. EVROPSKO PRVENSTVO V RIMU

Po današnji uradni otvoritvi
jutri podelitev prvih kolajni

Protesti Mennee - Sušan je skušal poseči po naslovu

RIM, 31. — Dan pred otvoritvijo 11. evropskega atletskega prvenstva je v italijanskem taboru prišlo do prave bombe. Sprinter Mennea je predčasno zapustil »glavni štab« v Formii in šel v Rim, da bi imel razgovor s predsednikom FIDAL Nebiolo. Predmet tega pogovora je bil, da ga je uradno prikrit, v pa se, da gre za materialno pomoč atletu samemu in seveda tudi ostalim reprezentantom. Mennea je celo zagroževal, da ne bo nastopil na EP, če ne bo dobil od Nebiolo dovolj trdnih jamstev za svojo bodočnost. Tekoč toži, da od njega preveč zahtevajo, da zanemari študij in da si ne bo mogel urediti življenja ob koncu kariere, če bo stalno dosegal uspehe, brez ustrezne »odškodnine«. Predvideva se, da bo zmagovalce tega srečanja Mennea.

Otvoritvena svečanost, ki bo danes popoldne, bo za en dan odgodila začetek borb na tekaških in atletskih disciplin. Svečanost bo vsebovala običajni milohod nastopajočih ekip, folklorne točke, ognjemet in uprizoritev dogodkov olimpijskih iger v Londonu.

Tekmovanje se bo začelo v ponedeljek popoldne. Že v prvem dnevu programa bodo podelili 3 zlate kolajne, v glavnem pa bodo opravljali kvalifikacije in predteke. Že v prvem tednu bo tako prišlo do prvega stika z evropsko stvarnostjo pri Flascanaru in Sušanju.

Iz prvih izjav voditeljev obeh evropskih velesil je razvidno, da nameravajo Sovjeti osvojiti 9 zlatih kolajni (tako kot v Helsinkih). Vzhodni Nemci so opozorili na mladost svoje ekipe in na dejstvo, da je polovica vseh nastopajočih prvič na tem tekmovanju. Njihovi napori so po vsej verjetnosti uspešni na Dunaju sledim atletskemu polju usmerjeni na Montreal. Sedem članov njihove ekipe je lani nastopalo na EP za mladince.

Mednarodni kongres IAAF, ki zaseda v Rimu je sprejel dve važni stališči. Sklenil je dopustiti sodelovanje LR Kitajske na vseh uradnih tekmovanjih držav članic in prepovedati take nastope, zaradi rasizma, Južni Afriki.

ŠAHOVSKA PANORAMA

Tokrat si oglejmo partijo zmagovalca turnirja »IBM« v Amsterdamu sovjetskega veleojstru Tukmanova, ki je prvo mesto deli z jugoslovanskim veleojstrom Ivkom Janso. Slovenski veleojster Albin Planinc je proti zmagovalcu izbral pasivno obrambo in ko se je v srednji igri znašel v težki poziciji, je najprej žrtvoval kvadratno na 6. damo. Čeprav je imel v obojestranski časovni stiski še nekaj možnosti za obrambo, te ni izkoristil in Tukmanovu ni bilo težko zmagati.

»IBM« AMSTERDAM 1974
Filidorjeva obramba
TUKMANOV — PLANINC

1. e4 e5, 2. Sf3 d6.
Planinc je izbral staro Filidorjevo obrambo, čeprav se je še na olimpiadi v Nici branil s Pircevo obrambo, pred leti pa je bil zelo uspešen s špansko obrambo.

3. d4 Sf6, 4. Sc3 Sb7, 5. Le4 Le7, 6. 0-0 0-0, 7. Tel c6, 8. d4 a5, 9. h3 e4, 10. Sd4 Sc5, 11. Lf4 Te8, 12. Df3 Lf8, 13. Td1 Sc7, 14. Lb3 g6.

Na 14... Se5 bi bel nadaljeval

MLADINSKE IGRE

OD 7. SEPTEMBRA DALJE

Tretja izvedba

»Deželne trofeje MI«

Čez teden dni, v soboto, 7. septembra, se bodo pričele tretje deželne mladinske igre, na katerih bodo nastopali najmlajši tekmovalci iz štirih pokrajin Furlanije - Julijske krajine. Tekmovanje prireja vsako leto deželno odborništvo za šport in rekreacijske dejavnosti skupno s solami in CONI Zmagovita pokrajina bo prejela prehodni pokal, ki ga ima trenutno tržaška pokrajina.

BONN, 31. — Športna revija »Kickers« je objavila Franza Beckenbauerja za najboljšega nogometaša leta. »Kaisers« Franz je dobil v anketi revije 411 glasov. Na drugo mesto se je uvrstil Bertie Vogts, 3. pa je bil Sepp Maier (!).

KOLESARSTVO

MEHIKA, 31. — Danski kolesar Ole Ritter se temeljito pripravil v mehiški prestolnici, da bi 29. oktobra letos postavil nov rekord v enourni vožnji.

NOGOMET

BONN, 31. — Zahodnonemški časopisi v teh dneh veliko pišejo o trenerju nogometne reprezentance ZRN, ki je na letošnjem svetovnem prvenstvu osvojila prvo mesto. Helmut Schön. Vse kaže, da Schön, potem kot mu bo decembra 1975 izteka pogodba z zahodnonemsko nogometno zvezo, ne bo več pristal na podaljšanje pogodbe, oz. ne bo

več treniral državne reprezentance. Schön ni niti demantiral, niti potrdil te vesti. Če bo res odstopil, ga bo verjetno nogometna zveza ZRN zamenjala z njegovim pomočnikom »Juppom« Derwallom.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Delovanje ZSSDI

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

Tržaška športna društva se bodo zbrala v torek, 3. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bo na dnevnem redu priprava štafetnega teka ob 50. obletnici slovenskih športnih društev.

KOŠARKA

14. ŽENSKO EP NA SARDINIJU

ŽENSKA KOŠARKA
LE ZA LEPOTECE?

Sovjetinje so že dejansko evropske prvakinja

Žensko evropsko košarkarsko prvenstvo se bliža koncu. Vse je že narejeno za končno slavo, saj je znano, da bo prvenstvo že znano: to je Sovjetska zveza, ki je tudi na tem 14. EP »zmlela« vse nasprotnike in bo tako odigrala še dve »formalni tekmi«, eno od teh proti Italiji, ki je doslej zmagala le enkrat.

Finalna skupina

Če je prvo mesto že oddano, pa bo zanimiv boj za ostali kolajni. Po vsej verjetnosti bodo posegele bo bronasti in srebrni kolajni vzhodne države (SSR, Bolgarija in Romunija), kar kaže, da je premoh ženske košarke v teh državah še vedno nedotaknjena. Italijanski novinarjem seveda to ne gre v račun, saj se v 20. stoletju še »niso sprijaznili z dejstvom, da je tudi ženski šport trdo delo in garanje. Sicer pa kaže, da je za te nov

ŽELEZNIŠKA KATASTROFA V ZAGREBU 150 POTNIKOV IZGUBILO ŽIVLJENJE

Razbiti vagoni na zagrebški postaji

Na poziv družbenopolitičnih organizacij se je veliko število delavcev, žena in mladine odpravilo v centre za odzvem krvi za pomoč ponesrečencem železniške nesreče v Zagrebu. Na sliki prizor iz Beograda

(Nadaljevanje s 1. strani)

«Moja tragedija je popolna. Komplet, bolje bi bilo, če bi še jaz šel... Kaj bom zdaj sam...»
Beograščan Vidak Drašković je potoval s soprogo, sinom in hčerko. V zvezno republiko Nemčijo. Soprogo in sina je zmečkalo, deklico pa so pripeljali v otroško bolnišnico. «Upam, da je živa» — pravi oče. «Strahotno mi je žal mojega ljubljanskega sina. Ko sem ga videl, sem si zaželel, da tudi mene ne bi bilo več...»

S solzami v očeh Ljubica Velicković iz Paracina pripoveduje, kako je izgubil življenje njen brat Miodrag, svakinja pa je težko ranjena. V njenem kupeju je umrla še ena ženska in njena sedemmesečna hčerka.

Vsa Jugoslavija je pretresena ob tej najtežji in največji železniški nesreči. Zvezni izvršni svet je soboto, 31. avgusta razglasil za dan žalosti v vsej državi. Izraze najglobljega soznanja je ob nenadomestljivih človeških izgubah hrvaški voditelj posljal med prvimi predsednik republike Josip Broz Tito s soprogo Jovanko. Splošnomu žalovanju so se pridružili tudi drugi najvišji jugoslovanski voditelji in predstavniki družbenega in političnega življenja republik in pokrajin.

Železniška nesreča v Zagrebu ni samo najhujša nesreča v Jugoslaviji, temveč ena izmed največjih železniških nesreč na svetu. Doslej največja takšna nesreča v Jugoslaviji se je zgodila pred točno 10 leti v Jajincih pri Beogradu. V njej je izgubilo življenje 61 oseb, 162 pa je bilo ranjenih. Od največjih nesreč na svetu pa bi omejevali železniško katastrofo leta 1955 v Mehiki, v kateri je našlo smrt 300 ljudi. Huda nesreča se je pripetila tudi na Japonskem leta 1962, kjer je med trolinim trčenjem izgubilo življenje 142 potnikov.

Gromiko obišče ZRN

BONN, 31. — Glasnik zahodno-nemške vlade je sporočil, da bo sredi septembra obiskal ZRN sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko. Pogovarjal se bo s svojimi nemškimi kolegom Genscherjem,

PREISKAVA O ATENTATU NA BRZOVČAK «ITALICUS»

V Bologni aretiran rimski «črni odvetnik» Basile

Basile je vzdrževal zvezo med Francescom Sgrojem in tajnikom MSI - V torek je na vrsti Almirante

Bologna, 31. — Državni pravnik dr. Lo Cigno, ki vodi preiskavo o atentatu na vlak «Italicus», je odredil aretacijo rimskega misovskega odvetnika Alda Basileja, ki je povezal sedaj zaprtega «informatorja» Francesca Sgroja s tajnikom MSI Almirantejem. Zaporni nalog so odv. Basileju sporočili v prostorih bolonske kvestre, kamor so ga prepeljali agenti protiteroristične službe za Emilijo - Romagno. Tu so ga nemudoma aretirali in odpeljali v mestne zapore.

Dr. Lo Cigno je pozneje sporočil, da je zaporni nalog izdal na osnovi dveh obtožb. Dr. Basileja, ki je v Rimu znan kot «črni odvetnik», je obtožen, da je «sodeloval v zločinu», ker je Sgroja prišilil k laži glede izmišljenih «rdečih sledi» in atentatu na vlak iz Rima v Bologno. Poleg tega je odv. Basile obtožen, da je «sodeloval pri obrekovanju dr. Ajoja», za kar je bil obtožen tudi Sgro.

Iz teh, sicer skromnih vesti, je moč sklepati, da so se bolonski preiskovalci prepričali, da je Sgro bil prisiljen zaigrati vlogo «Almirantejeve superpriče». Almirante je namreč, dva tedna pred atentatom na «Italicus» sporočil notranjemu ministru Taviani, da dr. Davide Ajò, z rimske univerze, kjer je tudi politično aktiven kot član KPI, pripravlja atentat na neki vlak, ki ga sestavljajo na postaji Tributina in vozi v Bologno.

Almirante se je pozneje, po krivavi atentatu, ki je stal dvanajst človeških žrtve, čisto pohvalil, da je posredoval notranjemu ministru vse informacije o avtorjih atentata. Kot priče je navedel rimskega uradnika Sgroja, ki ga je z njim povezal odvetnik Basile, član vodstva rimske organizacije MSI.

Z ukrepom bolonskih sodnikov se je vsa lažna Almirantejeva konstrukcija sesula v prah, a s tem ni končano. Zaporni nalog govori o «sodelovanju», kar pomeni, da so bolonski sodniki prepričani, da ni kriv samo odv. Basile, pač pa še kdo drug.

Kdo naj bi bil, če ne prav tajnik MSI Almirante, ki je vse te laži o «rdečih sledih» svetoval notranjemu ministru in na ta način spjel, prav ko so fašisti pripravljali pokol, budnost policije «v levo»?

Ni torej naključje, če bo bolonski sodnik zaslusal Almiranteja in posl. Covellija že v torek. Morda bo dovolil tega zasluskevanja prav zahteva bolonskih sodnikov italijanskemu parlamentu, naj Almiranteju vendar odvzame poslansko imuniteto.

Misovski poslanec Pino Romualdi, pristaja struje v vodstvu MSI, ki Almiranteju očita, da je «preme-hak», je izrazil aretirane odv. Basileju «vso solidarnost stranke», sklep bolonskih sodnikov pa označil «izkrito provokacijo».

Romualdi izjavlja, da se dobro

zaveda, kam meri sklep bolonskega preiskovalca. «Uperjen je proti celotnemu MSI», je dejal in zagrozil sodnikom, da jih bo njegova stranka «tožila».

V Turinu je sodnik dr. Violante odzvel potne liste voditelju desnice v PLI, bivšemu veleposlaniku Edgaru Sogno, nadalje demokristjanoma Mautinu in Martini Mauriju ter Borghesiu, ki jih je osumil «druževanja v zaročniške namene». Zdi se,

ROPARKA V «NUDE-LOOK»

Policija v Los Angelesu je aretirala 16-letno dekle, ki so jo v mestu poznali pod psevdonimom «gangster v nude-look».

Dekle se je namreč specializiralo v bančnih ropih. Z dvema pajdasema je vdirla v banke in jih oropala po klasični metodi, toda niče izmed oropanih uradnikov se, po ropu, ni spominjal njenega obraza. Na sebi je namreč nosila srajčko «nude-look», pod srajčko pa ni imela modrčka. Očitno so uradniki, kljub napetosti in grožnji orožja, pasli svoje oči po golih oblinah pod srajčko, njenemu obrazu pa ni nihče posvečal pozornosti. Tako je dekletu uspelo izvesti celo vrsto ropov.

MORILČEV REKORD

V brazilskem mestu Vittoria so jetniške oblasti izpustile za en dan na «dopust» jetnika, ki je bil obsojen na sto let zaporne kazni zaradi umora.

Morilcu so dovolili, da obišče družino, ker je zmagal na «tekmoanju», ki ga je razpisalo jetniško ravateljstvo.

Jetnišnico v Vittorii so namreč napadle podgane. Zmagovalcu je uspelo ubiti kar 30 podgan in si je s tem zaslužil dopust.

BIKINI ZA LOČITEV

Arabska ljubosumnost je sprožila pred kairskim sodiščem zanimivo pravdo, glede katere si sodniki belijo glave. Zdi se, da bodo razsodbo objavili šele konec septembra.

Neki bogati kairski trgovec je imel preveč posla, da bi si v strašni poletni vročini dovolil dopust. Pač pa si je na kratak odhiti ob morju želela žena z dvema otrokoma. Trgovec, čigar imena niso objavili, je ženi dovolil odhod v Aleksandrijo, toda pred tem je moral podpisati izjavo, da se ne bo kopala v dvodelni obleki in kazala na plaži gole kože.

Žena je odpravila, čez teden dni pa je trgovec nepričakovano prispel na plažo. Mlada gospa se je brezskrbno kopala: na sebi je imela «bikini»... Razburjeni in ljubosumni mož se je nemudoma odpravil v urad kairskega sodišča in zahteval razpoko. S seboj je prinesel ženo podpisano izjavo.

Sodnik je trgovcu odgovoril, da bo moral na razpoko počakati nekaj tednov, ker je v Egiptu to prvi primer, da mož zahteva ločitev zaradi «bikini».

Trgovčeva žena, tako pravijo, je ostala na dopustu, vendar jo sedaj tarejo hude skrbi.

danes ob obali

KINO
Koper: ob 18.00 italijanski PLES
KART: ob 20.30 nemški BALZAKO-
VE GRESNICE
Izola: ob 18.00 angleški ŠAKAL: ob
20.30 francoski PLAVOLAS AGENT
S CRNIM CEVLJEVEM
Škofje: ob 17.00 in 20.00 ameriški
RAZLOG ZA ŽIVLJENJE IN SMRT
Piran: ob 18.00 in 20.30 angleški
TROJNI ODMEV
Portorž: ob 20.30 angleški DOBER
POSEL V ITALIJO

TRGOVINE
V Portoržu bodo dežurala: Samo-
postrežna Koloniale, Sadije in zele-
njava KZ in mesnica Emona.
V Piranu bodo dežurala samopo-
strežna in zelenjavna trgovina na
Zelenjavnem trgu in mesnica Agraria
na Kidričevem nabrežju.
V Luciji bo dežurni market
Nanos.

V Kopru bosta dežurni Agraria in
zelenjavna trgovina na tržnici.
V Izoli pa bodo dežurne trgovine
Košaki v Gorkijevi ulici, delikatesa
Jestvina na Trgu 29. novembra
in kmetijska zadruga - Povrtina.

LEKARNE

V nedeljo dopolne so odprte vse
glavne lekarne v obalnih mestih, za
nujne primere pa je popoldanska
dežurna služba.

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA
V vseh treh obalnih mestih je or-
ganizirana celodnevna zdravniška
služba. Tako v Zdravstvenem domu
v Kopru, kot v zdravstvenih usta-
novah v Izoli in v Piranu, dobite
pomoč od sedme ure jutraj v ne-
deljo, do sedme ure zjutraj v po-
nedeljek.

Enodnevna kriza v Boliviji

LA PAZ, 31. — Bolivijski pred-
sednik, general Hugo Banzer, je v
teklu enega dne napovedal, nato pa
preklical svoj odstop in s tem u-
spel rešiti politično krizo, ki je
nastala zaradi neprestanih sporov
med vladinih strankami.
Zdi se, da bo Banzerju uspelo
ostati, na ta način, na oblasti do
napovedanih predsedniških volitev,
oktobra 1975.

NAROČITE SE NA PRIMORSKI DNEVNIK

V Arezzu tokrat nižja raven

(Nadaljevanje s 5. strani)

kurza kot izredne umetniške pri-
reditve, na drugi pa na tem u-
temeljeno umetniško središče, ki
bi utegnili imeti pomembno vlo-
go tudi pri razvoju zborovske
ustvarjalnosti. Mnenja smo, da
je vodstvo konkurza v Arezzu po-
polnoma pravilno prisluhnilo po-
trebam časa in njegovih umetni-
skih tokov. Ne moremo pa se re-
či, po kateri poti bo krenilo
ocenjevalno delo, ker nam vsaj
trenutno niso dostopne niti kot
najboljša za prihodnje leto iz-
brana, obvezna pesem Gaetana
Zardinija iz Verone niti še neka-
tera druga nagajena dela Bru-
na Battinellija iz Milana, Ray-
monda Prafranca iz Anglie, Bian-
ca Marije Furgeri Oliva iz Ro-
viga in Miklosa Pasztija iz Bu-
dimpešte. Začetek pa je tu.

Na tem tekmovanju, ki velja
še vedno za eno najpomembnej-
ših zborovskih manifestacij v
svetu, ni bilo letos zbora iz Ju-
goslavije. To nas navaja na raz-
mišljanje: ali je to posledica
neuspeha v zadnjem času treh
zborov, ki v posameznih katego-
rijah niso prišli niti v finale in
da je to morda uplaphilo pogum
še ostalim, ali je zborovstvo v
krizi, ali so merodajni krogi v
vodstvih kulturnega življenja ozi-
roma boljše zborovskega udele-
ževanja nezanimivost za sodele-
vanje in sočanje amaterske zbo-
rovске dejavnosti in njenih do-
sežkov v mednarodni areni. Ju-
goslovanski zbori v Arezzu niso
odšli malo priznani na vseh treh
prvih treh mestih v kate-
goriji polifonske in ljudske glas-
be, mešanih, moških in ženskih
ter enega mladinskega zbora.
Njihovi uspehi so bili rezultat
prizadevanj in dokaj zaznamnih
dosežkov celotnega zborovskega
delovanja in njegovega poleta do-
ma. Mnenja smo, da neuspehi v
zadnjem času niso mogli biti od-

sev niti zadnjih treh let niti je
letošnja odsotnost odraz stanja v
tem trenutku.

Res je, da se petje v svetu
dviga, da se ob višjih kriterijih
ostri konkurenca in da danes
mora tudi zbor, ki je prav na
tem tekmovanju dosegel kate-
gorijski priznanje, dvakrat premisli-
ti ponovno udeležbo. Vendar na-
staja na drugi strani vprašljivi-
st eventualnega izogibanja kon-
frontacije z napredkom v svetu
in s tem zapiranjem v lastno slab-
ljenje. Ali so zbori, ki bi se mo-
gli postaviti ob rame kvalitnih
pevskih skupin v svetu? Poleg
sorazmerno maloštevilnih meša-
nih zborov bi jih mogli poiskati
predvsem med mladinskimi in
moškimi zbori, ki bi mednarod-
no povprečje, kakršno se danes
kaže v Arezzu, gotovo dosegli.
Visok nivo so dosegli tudi mla-
dinski in ženski zbori, ki bi se
enakovredno mogli vključiti. O
tem nas potrjujejo dosežki na
revijah v Zagorju in Celjski pev-
ski festival. Sicer pa moramo
naglasiti, da večino zborov, ki
se zadnja leta predstavljajo v
Arezzu, sestavljajo mladi pevci
in da prav ti zbori dosegajo naj-
lepsi zvok in najbolj kleno iz-
raznost; kažejo največ delavne
volje in notranje kreativne di-
namike. Celo na Primorskem bi
mogli poiskati ta ali oni zbor
in mu pomagati pri pripravih.
Vsekakor pa bi morali vpraša-
nju sodelovanja zborov na med-
narodnih tekmovaljih posvetiti
več pozornosti.

Dragocena publikacija o Brkinih

(Nadaljevanje s 5. strani)

mivo, da je zabeležila vse šole,
koder je bil v času okupacije
v Brkinih pouk.

V publikaciji je spet navzoč
Maks Zadnik, ki najprej prikaže
zgodovino istrskega odreda, nato
pa v prispevku «Brkini so umi-
rali v plamenih» še razna sovra-
znikova divjanja po brkinskih va-
seh, nad katerimi so se znašli
nacisti in njihovi pomočniki. V
članku so podatki o padlih in
tudi o materialni škodi. Maks
Zadnik govori nato še o partizan-
ski bolnišnici «Zalesje», kjer so
tudi navedeni podrobni podatki o
nastanku in učinkovitosti te bol-
nišnice.

In s tem smo že prišli do osvo-
boditve, kjer France Perovšek v
prispevku «Osvojenca Primorska
in današnji čas» naniza nekaj
misli o tem, kako je bilo ob os-
voboditvi, kako se se Brkini
tudi po osvoboditvi potovali za
dokončno rešitev, Jože Žnidaršič
pa v daljšem prispevku z naslo-
vom «Brkini danes in jutri» go-
vori o gospodarskih značilnostih
Brkinov, o njihovih razvojnih
možnostih, predvsem o kmetijski
in gozdarstvu, na tudi o indu-
strijskih možnostih in turizmu, o
problemih cestnih povezav ter o
vprašanju vode in vodovodov, o
šolstvu in kulturi ter še o šte-
vilnih drugih problemih.

SPORT SPORT SPORT

NOGOMET

VČERAJ V TRSTU

Še en uspešen nastop Ponziane

Tržačani igrali neodločno (0:0) z Venezio

V prijateljski nogometni tekmi, ki
je bila včeraj v Trstu, je Ponziana,
ki se temeljito pripravlja za novo
prvenstvo D lige, dosegla še en
zadovoljiv izid. Tržaško moštvo, ki
ga trenira Vittorio Russo, je
namreč igralo neodločno 0:0 s tre-
tjetjegašim Venezio.

50-LETNICA PRIMORJA

V naraščajoči tekmi, ob priliki
praznovanja 50-letnice Primorja, sta
enajsterici Primorca in Cremenfače
remizirali 1:1 (0:1). V drugi tekmi
B skupine za «Puntarjev memorial»
je Aurisina premagala ekipo Liber-
tas s Proseka z rezultatom 1:0.
Danes se bo praznovanje 50-let-
nice ustanovitve Primorja nadalje-
valo z žensko nogometno tekmo med
Primorjem in ekipo iz Sv. Križa.
Srečanje se bo pričelo ob 19.30.
Temu bo sledil ples na prostem z
ansambli Furlan iz Zgonika.

Danes bo ob 17. uri, v Dolini no-
gometno srečanje med Bregom in
Gajo za «Memorial Gerlis».

RIM, 31. — V prijateljskih nogo-
metnih tekmah v okviru priprave
na novo sezono so včeraj dosegli ta
izida:

Roma — Fiorentina 1:0
Perugia — Arezzo 1:1

KOLESARSTVO

DIRKA PO PIEMONTU

F. Moser prvi

MARANO TICINO (Novara), 31.
— Francesco Moser (Flitex) je
bil v končnem sprintu na tradicio-

nalni dirki po Piemontu najhitrej-
ši. Italijanski kolesar je namreč v
skupini šestih kolesarjev, ki so pri-
šli na cilj, najboljši in je tako
zaslužen zmagal.

Vrstni red:

1. Francesco Moser, ki je prevo-
zil 205 km v 5.03' s povprečno
hitrostjo 40.549 km na uro
2. Polentier (Bel.)
3. Conti
4. Panizza, 5. Battaglin, 6. Pog-
giali (vsi z zmagovalčevim ča-
som).

KOSARKA

ŽENSKO EP

Sovjetinje premočne

CAGLIARI, 31. — V četrtem ko-
lu finalnega dela ženskega evrop-
skega kosarkarskega prvenstva v
Cagliariju je SZ odpravila z viso-
ko razliko Francijo. Sovjetinje so
namreč zmagale kar s 84:38.

V drugi finalni tekmi pa je Ma-
darska premagala Rumunijo s 67
proti 56 (29:30).
V tretji tekmi te skupine pa je
Italija povsem nepričakovano pre-
magala Bolgarijo s 53:44 (32:21).
V tolažilni skupini od 8. do 13.
mesta je Poljska premagala Dan-
sko s 100:24 (48:12), ZRN pa Nizo-
zemsko z 51:45 (27:21).

BEOGRAD, 31. — Zaradi hude
prometne nesreče v Zagrebu so dan-
es v Jugoslaviji prekinili vsako
športno dejavnost. Zaradi tega so
tudi preloži na danes nogometni
tekmi prve jugoslovanske lige med
Crveno zvezdo in Olimpijo ter med
Hajdukom in Željezničarjem.